

พุทธศาสตร์ กับ วิทยาศาสตร์

พุทธทาสภิกขุ

พุทธศาสตร์ กับไสยศาสตร์

พุทธศาสนิกศึกษา

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

พุทธศาสนิกศึกษา

พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์--กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ, 2551

80 หน้า.

1. พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์ | ชื่อเรื่อง

294.3116133

ISBN 978-974-409-966-2

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มกราคม ๒๕๕๒ จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์สุขภาพใจ บริษัท ตถาตา
พับลิเคชั่น จำกัด คณะที่ปรึกษา เกียรติ ปรัชญาศิลป์, กิตติ ปิยะสุนทรพา ประธาน
กรรมการบริหาร บัญชา เฉลิมชัยกิจ กรรมการผู้จัดการ ไชน่ารังสี เฉลิมชัยกิจ
บรรณาธิการบริหาร วรุตม์ ทองเชื้อ บรรณาธิการ สนม นิลวรรณ พิสูจน์อักษร รัชนก
จงชนะภักดี แบบปก วิโรจน์ จีรวิทยาภรณ์ รูปเล่ม ประวีณา บังทอง ภาพปก/ภาพประกอบ
วไลลักษณ์ ผลเพิ่ม ฝ่ายโรงพิมพ์ ไพบูลย์ ชาศรียานนท์ ฝ่ายขาย มนูญชยา ศิริวงษ์,
อุดร ปัญญาชัย ฝ่ายการตลาด อัครคุณัฐ ชุมมนุญ, จีรวรรณ พยาขรินทร์กร จัดจำหน่ายโดย
สายส่งสุขภาพใจ บริษัท นู๊ค โทม์ จำกัด ๑๔/๓๕๐ หมู่ ๑๐ ถ. พระราม ๒ ซอย ๓๘
แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๑๕-๒๖๒๑, ๐-๒๔๑๕-๖๕๐๗,
๐-๒๔๑๕-๖๗๙๗ โทรสาร ๐-๒๔๑๖-๗๗๔๔ www.booktime.co.th พิมพ์ที่ บริษัท ตถาตา
พับลิเคชั่น จำกัด โทรศัพท์ ๐-๒๔๑๖-๓๒๙๔

พิมพ์โดย

กระดานชนอนสายตา

www.greenread.com

อ่านได้แบบ

คำนำสำนักพิมพ์

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เป็นวันครบรอบ ๑๐๐ ปีชาตกาลของท่านอาจารย์พุทธทาส และในโอกาสที่ท่านได้รับการยกย่องจากองค์การเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก ให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก ประจำปี ๒๕๕๙-๒๕๕๐ ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เมื่อ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘ หลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้จัดทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเชิดชูเกียรติคุณของท่าน ด้วยการเผยแพร่ข้อมูลแหล่งความรู้ทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักคำสอนของท่านอาจารย์พุทธทาสให้กว้างไกลมากยิ่งขึ้น

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ ในฐานะเป็นผู้พิมพ์เผยแพร่ผลงานของท่านอาจารย์พุทธทาสมากกว่า ๒๖ ปี นับตั้งแต่ปีเริ่มก่อตั้ง (๒๕๒๕) เป็นต้นมา ได้จัดทำโครงการ ๑๐๐ ปีชาตกาล สืบสานปณิธานพุทธทาส เพื่อแสดงความกตัญญูกตเวทิตาและถวายเป็นอาจารียบูชา ภายใต้โครงการ ๑๐๐ ปีชาตกาลฯ ก็มีโครงการย่อยชื่อ “โครงการผลิตหนังสือและสื่อธรรมะเพื่อการเข้าถึงของคนทุกวัย” มีการผลิตหนังสือเล่มบางๆ จัดรูปเล่มและภาพประกอบให้ดูสวยงามแล้วให้ชื่อชุดว่า พุทธทาส ๑๐๐ ปี หนังสือดี ๑๐๐ เล่ม นอกจากนี้แล้วยังคัดสรรจัดพิมพ์หนังสือที่มีเนื้อหาสาระสำคัญและเป็นหลักธรรมพื้นฐานเข้าใจง่าย เหมาะสำหรับจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้หลักคำสอนของท่านได้เข้าถึงบุคคลทุกเพศ ทุกวัย และทุกสาขาอาชีพ

พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์ เป็นหนังสือดี ๑ ใน ๑๐๐ เล่ม จัดอยู่ในชุด
ธรรมะโดนใจ ชุดนี้ประกอบด้วยหนังสือ เก็บความโกรธใส่ยุ่งฉาง, ยิ่งฉลาด
ยิ่งทุกข์, ตัวเองที่ควรรู้จัก มิตรสหายที่ควรคบ, หลักปฏิบัติเกี่ยวกับกรรมและ
ความสิ้นกรรม, แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร, นรกกับสวรรค์, ไม่มีศาสนา ไม่มีชีวิต
และไม่รุ่งผ้า, ชาตินี้ชาติหน้า เรื่องผีๆ साงๆ รวมทั้ง พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์เล่มนี้

พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์ เป็นธรรมบรรยายประจำวันเสาร์แห่งภาค
อาสาฬหบูชา ครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๕ เนื้อหาโดยรวมกล่าวถึง
ลักษณะของพุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์, ข้อแตกต่างระหว่างพุทธศาสตร์กับ
ไสยศาสตร์, รวมถึงการวางท่าทีและวิธีปฏิบัติต่อพุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์ให้ถูก
ต้องหลากหลายแง่มุม

ท่านอาจารย์พุทธทาสกล่าวว่ พุทธศาสตร์มีพื้นฐานมาจากปัญญา-ความรู้
ความเห็นที่ถูกต้อง ในขณะที่ไสยศาสตร์มีพื้นฐานมาจาก อวิชา-ความไม่รู้ และ
ความเชื่อ (ที่มงาย) แต่อย่างไรก็ตาม พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์ไม่สามารถจะ
แยกออกจากกันได้เด็ดขาด สำหรับปุถุชนคนธรรมดาทั่วไป ยังจำเป็นต้องอาศัย
ไสยศาสตร์เป็นพื้นฐานให้เข้าถึงพุทธศาสตร์ และถ้าเราปฏิบัติตนตามวิธีพุทธ-
ศาสตร์แล้ว ก็จะได้ดับทุกข์ได้

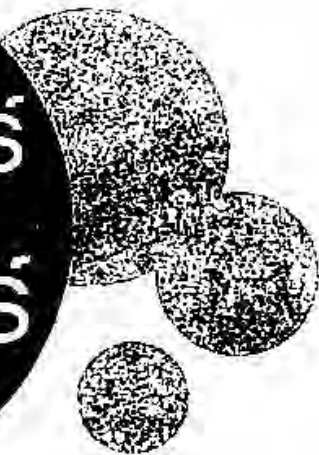
เป็นหนังสือที่จะทำให้เรา รู้ เข้าใจ และปฏิบัติต่อพุทธศาสตร์และไสยศาสตร์
อย่างถูกต้องได้ดีอีกเล่มหนึ่ง

สารบัญ

พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์	๘
ไสยศาสตร์เป็นพื้นฐานอยู่ก่อน พุทธศาสตร์เข้ายาก	๙
ศึกษาให้เข้าใจในคำว่าพุทธกับไสยฯ	๑๓
มีไสยศาสตร์ ดีกว่าไม่มีอะไรเสียเลย	๑๖
ความเชื่อเป็นรากฐานของไสยศาสตร์	๑๗
พุทธศาสตร์ต้องเชื่อด้วยปัญญา	๑๙
ไสยศาสตร์เข้ากันได้กับสัตยชาติญาณ	๒๔
สัตยชาติญาณความกลัว ทำให้ฟังไสยศาสตร์	๒๗
พุทธศาสตร์เป็นสัมมาทิฎฐิ, ไสยศาสตร์ไม่เป็น	๓๑
การกระทำต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาอาจเป็นได้ทั้งไสยฯ และพุทธฯ	๓๔
นิทานอ้างถึงพระอิศวรกินกุ่ม	๔๐
พระเจ้าแท้จริงต้องไม่หวั่นไหว	๔๒
พุทธศาสตร์เป็นสัมมาทิฎฐิแท้จริง	๔๔

ไสยศาสตร์ยังจำเป็นต้องแฝงอยู่ในพุทธศาสตร์	๔๙
มนุษย์ควรรู้จักถอนตัวออกมาสู่พุทธศาสตร์	๕๒
ปรับปรุงไสยศาสตร์มาเข้าหลักพุทธศาสตร์เสียก็ใช้ได้	๕๖
ฝ่ายพุทธศาสตร์แก้ปัญหาด้วยเหตุผล	๖๒
ปฏิบัติตนตามวิธีพุทธศาสตร์ แล้วดับทุกข์ได้	๖๔

พุทธศาสตร์ กับ ไสยศาสตร์

ท่านสาธุชน ผู้มีความสนใจในธรรมทั้งหลาย,

การบรรยายประจำวันเสาร์ แห่งภาคอาสาฬหบูชาเป็นครั้งที่ ๑๑
ในวันนี้ อาตมาก็จะได้กล่าวเรื่อง หลักพระพุทธศาสนาที่ยังเข้าใจผิด
กันอยู่ ต่อไปตามเดิม. ปาฐกถาชุดนี้กล่าวแต่เรื่องนี้ และวันนี้ก็จะเป็น
วันสุดท้ายแล้ว ขอกล่าวโดยหวัช้อยย่อเฉพาะวันนี้ว่า พุทธศาสตร์กับ
ไสยศาสตร์

ขอให้สนใจฟังให้เข้าใจให้ได้; โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน
ทั้งหลาย ซึ่งมีมากเป็นพิเศษในวันนี้ ขอให้เธอสนใจ ที่จะเข้าใจ
คำทั้ง ๒ คำนี้ให้ถูกต้อง คือคำว่าพุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์.

การบรรยายชุดนี้ มุ่งหมายจะทำความเข้าใจ ในสิ่งที่กำลังขัดแย้งกันอยู่ อย่างที่กล่าวมาข้างต้น ๑๐ ครั้งนั้น ก็ล้วนแต่อธิบายเรื่องสิ่งที่เข้าใจผิดจนขัดแย้งกันอยู่. เดี่ยวนี้เรื่องพุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์นี้ มันมีความขัดแย้งต่อกันและกัน มากกว่าเรื่องใดๆ ด้วยซ้ำไป คือโดยเนื้อหาของสิ่งนั้นก็ขัดแย้งกันอยู่, โดยความเข้าใจและการปฏิบัติของคนในโลก ก็ยังขัดแย้งกันอยู่; มีอะไรมากเกินไปที่เป็นปัญหาเกิดมาจากความขัดแย้งเหล่านี้, จะเรียกว่าเกินขอบเขตของสิ่งที่เรียกว่า ศาสนาด้วยซ้ำไป.

ไสยศาสตร์เป็นพื้นฐานอยู่ก่อน พุทธศาสตร์ช้ายาก

ข้อสำคัญมันอยู่ที่ว่า มันจะเกิดผลเสียขึ้นอย่างไรโดยทั่วๆ ไป? หรือว่ามันจะเกิดผลเสียขึ้นอย่างไร โดยเฉพาะแก่พุทธบริษัท? เราจะเป็นพุทธบริษัท ก็มีอะไรเป็นอุปสรรคที่ทำให้เราเป็นไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือสิ่งที่เรียกว่าไสยศาสตร์นั่นเอง; ไสยศาสตร์เข้าไปอยู่เป็นพื้นฐานแห่งจิตใจ หรือความรู้สึกอยู่ก่อนแล้ว พุทธศาสตร์ก็เข้ามายาก.

ที่จะนึกถึงในประวัติศาสตร์ ที่จะพอเชื่อถือได้สักเรื่องหนึ่ง ก็มีว่า เมื่อพระเจ้าอโศกจะส่งผู้เผยแพร่พระพุทธศาสนา มายังดินแดนนี้, ดินแดนสุวรรณภูมินี้ ต้องมาต่อสู้กับยักษ์ กับมาร กับผี กับรากษส กับอะไรต่างๆ อย่างมากมายก่อน แล้วจึงจะประดิษฐานพระพุทธศาสนา ลงในดินแดนสุวรรณภูมินี้ได้. ดินแดนสุวรรณภูมิคือประเทศไทยในปัจจุบัน นั่นเอง; แต่ขยายตัวออกไปถึงพม่าทางโน้นด้วย และมีเรื่องที่ชวนให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ก็คือว่าได้สอนพระพุทธศาสนา หรือ ประดิษฐานพระพุทธศาสนาลงในดินแดนสุวรรณภูมินี้ ด้วยพรหมชาลสูตร.

ท่านที่ไม่คุ้นเคย ก็ไม่รู้ว่าพรหมชาลสูตรนั้นเป็นเรื่องอะไร? ขอบอกให้ทราบว่า เรื่องพรหมชาลสูตรนั้นก็คือเรื่องมัจฉาทิฎฐิทุกชนิด นับได้ถึง ๖๒ ชนิด : เรื่องพรหมชาลสูตรนั้นคือเรื่องมัจฉาทิฎฐิมืดๆ ถึง ๖๒ ชนิด, จึงได้ประดิษฐานพระพุทธศาสนาลงในสุวรรณภูมินี้ ด้วยพรหมชาลสูตร.

หมายความว่า ถ้ากำจัดมัจฉาทิฎฐิออกไปเสียได้ทุกชนิด ก็เหลือแต่สัมมาทิฎฐิ มันก็มีประโยชน์. แต่ก่อนที่จะทำการประดิษฐานพระพุทธศาสนาได้ ต้องต่อสู้กับ

สิ่งที่ท่านเรียกกันในคัมภีร์ว่า ยักษ์ ว่า มาร ว่า ภูตผีปีศาจ ว่า รากษสอะไรต่างๆ ก็คือ คนที่ไม่มีความรู้ที่ถูกต้องนั่นเอง; เขาถือรั้นเชื่อมั่นอยู่ในเรื่องเหล่านั้น ตามแบบของเขา เป็นแบบๆ ไป, ถ้าไม่ยอมสละลัทธิเหล่านั้นแล้ว ก็รับพระพุทธศาสนาไม่ได้.

ฉะนั้น พระมหาเถระผู้นำพระพุทธศาสนามาจากอินเดียจะมาสอนคนที่นี่ สุวรรณภูมินี้ จึงมีปัญหาหนัก; เพราะว่าเขามีอะไรๆ ที่เราอาจจะเรียกได้ว่าไสยศาสตร์นั่นเอง, คือพวกนั้นเป็น พวกที่มีไสยศาสตร์ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างอยู่อย่างเต็มที่ จึงต่อต้านไม่ยอมรับพุทธศาสตร์ก็ต้องต่อสู้กัน แล้วในที่สุดก็ชนะ; ตามเรื่องราวที่ว่าอย่างนั้น ว่าพระมหาเถระทำหน้าที่ของท่านสำเร็จในการประดิษฐานพระพุทธศาสนา ลงในสุวรรณภูมิ.

คำว่า “สุวรรณภูมิ” กล่าวโดยสรุปแล้ว ก็คือแผ่นดินประเทศไทยปัจจุบันนั่นเอง : ที่เป็นที่กว้างขวางข้างบนตอนบนนั้นเป็นสุวรรณภูมิ; ที่ลงมาทางปลายแหลมมลายูนี้ เขาเรียกว่าสุวรรณทวีปะ : ทวีปะ คือทวีป, ทวีป แปลว่า มีน้ำสองข้าง; เลยลงไปเป็นเกาะสุมาตรา ชาว นั้นเขาเรียกกันว่าสุวรรณโกณฑะ คือมันเกาะกันเป็นเกาะๆ. เราควรจะรวมเรียกกันหมดว่าสุวรรณภูมิ เพราะว่ามันมีอะไรที่เนื่องกันคือมีทอง : คำว่า สุวรรณ แปลว่า ทอง, แผ่นดินที่มีทองก็เรียกว่าสุวรรณภูมิ.

นี่จะชี้กันในข้อแรก ก็คือว่า เรามีต้นทุน หรือจิตใจ หรืออะไรก็ตาม พื้นฐานเดิมนั้นเป็นไสยศาสตร์; การที่จะเปลี่ยนมารับถือพุทธศาสตร์มันก็ยาก เพราะมันเป็นคนละเรื่อง, แล้วก็ไสยศาสตร์ก็เป็นเรื่องยึดมั่นถือมั่นอย่างเหนียวแน่น แน่นแฟ้น มันก็เปลี่ยนยาก ปัญหามันก็เกิดขึ้น. เดียวนี้ก็ยังมีเหลืออยู่ ซึ่งเราจะต้องทำความเข้าใจกันให้ดีๆ.

นักเรียนทั้งหลายก็ศึกษาเล่าเรียนเรื่องที่เป็นวิทยาศาสตร์หรือเป็นศิลปศาสตร์ หรืออะไรก็ตาม ซึ่งมันไม่มีความมงงายตามแบบไสยศาสตร์; แต่ถ้าเราไม่รู้จัก มันก็มีได้โดยที่ไม่รู้ตัว. ฉะนั้นคนที่ว่าถือพุทธศาสตร์ ก็มีไสยศาสตร์ได้, แม้ นักวิทยาศาสตร์ยุคปัจจุบันก็มีไสยศาสตร์ได้ เพราะเขาถือตามขนบธรรมเนียมประเพณี : ทำเป็นพิธี อ้อนวอนพระเป็นเจ้า อ้อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งไม่รู้ว่าจะอะไร, แล้วก็ทำเป็นพิธี ทั้งที่ตัวไม่ได้เชื่ออย่างนั้น; นี่ก็เรียกว่าเป็นไสยศาสตร์ได้เหมือนกัน.

ดังนั้นในโลกนี้ ปัจจุบันนี้มันยากที่จะหลีกเลี่ยงเรื่องอันเกี่ยวกับไสยศาสตร์ในระดับที่ละเอียดประณีต ติดอยู่ในนิสัยสันดานของมนุษย์เรา. เดียวเราก็จะได้วินิจฉัยกันให้ละเอียด ให้เป็นที่เข้าใจ ให้ได้รับประโยชน์ หรือป้องกันโทษที่มันอาจจะเกิดขึ้น.

ศึกษาให้เข้าใจในคำว่าพุทธกับไสยฯ

ในชั้นแรกนี้ ก็จะพิจารณากันถึงถ้อยคำ ๒ คำ ที่ใช้เรียกนั่นเอง คือคำว่า พุทธศาสตร์ กับ ไสยศาสตร์

คำว่า พุทธศาสตร์ นี้ ก็รู้กันดีอยู่แล้วว่า หมายถึงพระพุทธานุศาสตร์, หลักเกณฑ์ตามแนวของพระพุทธานุศาสตร์ ที่จะใช้ดับทุกข์ได้อย่างไร เราเรียกว่าพุทธศาสตร์, นี้ไม่มีปัญหา. แต่คำว่าไสยศาสตร์นั้น ยากที่จะถือเอาความหมาย, แล้วก็ดูเป็นเรื่องที่ยังสงสัย ลังเลไม่แน่ใจ กันอยู่ทั้งนั้น; แต่เราอาจจะสันนิษฐานได้ตามเหตุผลที่ควร จะสันนิษฐาน หรือเอาหลักเกณฑ์ที่เขาใช้ถือกันอยู่ มาเป็นเครื่องวัดดู ก็พอจะพบว่า มันตรงกันข้ามกับพุทธศาสตร์อย่างไร.

เมื่อเป็นอย่างนี้ก็หมายความว่า ไสยศาสตร์ก็มีรากฐานอยู่บนความไม่รู้ด้วยปัญญา เหมือนกับคนหลับอยู่ : เมื่อฝันไปอย่างไร มันก็ยึดเอาอย่างนั้นเป็นหลัก; ถ้าเป็นพุทธศาสตร์ก็ตื่นอยู่ รู้สึกอยู่, ไม่ต้องเอาความฝันหรือไม่ต้องเอาการคาดคะเนหรืออะไรทำนองนั้นเป็นหลัก : นี้เราจะเรียกว่า พุทธศาสตร์. ศาสตร์ของคนตื่น กับศาสตร์ของคนหลับ ต่างกันอยู่!

มีไสยศาสตร์ ดีกว่าไม่มีอะไรเสียเลย

ที่นี่ ดีกว่านั้น คำว่า ไสยะ นี้ยังแปลได้ อีกความหมายหนึ่งคือว่า ดีกว่า, ดีกว่า, ดีกว่าอะไร? ก็ต้องดีกว่าสิ่งที่มาเป็นคู่เปรียบ. ที่นี่ถ้าว่ามีอยู่ก่อนพุทธศาสตร์ มันก็ต้องดีกว่าอะไรๆ ที่มีอยู่ก่อน

ไสยศาสตร์นั้นเป็นแน่; ความหมายที่ว่าดีกว่า นั่นก็คือ ดีกว่าไม่มีเสียเลย : เป็นความรู้ชนิดที่ว่า ดีกว่าที่จะไม่รู้ อะไรเสียเลย. ฉะนั้นจึงเป็นความรู้ขั้นต้น หรือความรู้แรกสุดของมนุษย์เราสมัยดึกดำบรรพ์ ในสมัยที่ยังจะเรียกว่าสัตว์ก็ไม่ได้ แล้วแต่จะเรียก : ว่าเป็นคน

ก็ยังไม่สมบูรณ์; เรามีภาษาอยู่คำหนึ่งเรียกว่า ape : คำว่า ape นั้น ไม่ใช่ animal หรือไม่ใช่ human, มันระหว่างคน กับสัตว์; ตอนนั้นมันก็มีอะไรตามแบบของคนที่ยังครึ่งคน-ครึ่งสัตว์ เป็นหลักถือปฏิบัติกันตามธรรมชาติ หรือตามที่ธรรมชาติจะอำนวยให้.

ทีนี้ต่อมาก็จะมีการก้าวหน้าของใครสักคนหนึ่ง หรือ พวกหนึ่ง มาพิสูจน์ได้ว่า อย่างนี้ดีกว่าอย่างนั้น, ก็เลยจะต้อง มีคำว่า “ดีกว่า” ขึ้นมา เรียกว่าไสยศาสตร์ อย่างนี้ก็ได้อีก; ถ้ามันเป็นอย่างนี้ มันก็เป็นความรู้ชนิดที่ดีกว่าที่ไม่มีเสียเลย, แต่ก็ไม่ใช่ความรู้อันสูงสุด. ฉะนั้น ความรู้อันสูงสุด จึงมาตกอยู่ที่พุทธศาสตร์ ตามความหมายของคำว่า พุทธะคือว่าตื่นจากหลับ.

ความเชื่อเป็นรากฐานของไสยศาสตร์

ทีนี้ ก็เห็นได้ชัดขึ้นไปว่า มันอาศัยสิ่งที่ทำให้เกิดขึ้น หรือที่ตั้งที่อาศัยเป็น ๒ ชนิด : อย่างที่แรกเห็นไม่ได้เข้าใจไม่ได้, ก็ต้องอาศัยความเชื่อเป็นรากฐาน; เรามีอะไรมาทำให้เราเชื่ออย่างไร เราก็เชื่ออย่างนั้น เพราะเราไม่มีปัญญาที่จะเข้าใจเอาเอง หรือจะรู้ให้

ดีไปกว่านั้น ฉะนั้นในชั้นแรก มันก็มีความเชื่อเป็นรากฐาน คือ
ไสยศาสตร์.

แล้วต่อมามีความก้าวหน้าในทางการศึกษา การค้นคว้า ก็มี
ความรู้, มีความรู้ หรือสติปัญญานี้เป็นรากฐานเพิ่มขึ้น ความรู้มันก็
เปลี่ยนไปจากไสยศาสตร์มาเป็นพุทธศาสตร์; เปลี่ยนจากความรู้
ของคนหลับมาเป็นความรู้ของคนตื่น : ความรู้ของคนหลับ อย่างดีก็
ความฝัน. แต่มันก็ยังมีความหลับอีกระดับหนึ่ง คือหลับด้วยโมหะ
หลับด้วยอวิชชา, เนื้อวิชชาก็เหมือนกับความหลับ; พอเอาอวิชชา
ออกก็เหมือนกับตื่น, ถ้ายังมีอวิชชาเป็นรากฐานอยู่มันก็คือหลับอยู่;
ฉะนั้น ความรู้ที่มีอวิชชาเป็นรากฐานเหมือนกับหลับอยู่ ก็เรียกว่า
ไสยศาสตร์. เมื่อไม่มีอวิชชา; มีอวิชชาเกิดขึ้นเป็นสติปัญญา มันก็
ตรงกันข้าม เรียกว่า พุทธศาสตร์ คือความรู้ของคนตื่น.

เดี๋ยวนี้เราก็มีเรื่องที่ใช้พูดจากันอยู่ เช่นชอบพูดว่า สบหลัก
วิทยาศาสตร์ คือ scientific : คำนี้ก็เป็นไสยศาสตร์ไม่ได้ เพราะมันมี
ตัวจริง มีเหตุผล มีความรู้ มีข้อเท็จจริง มีการพิสูจน์ทดลอง, ทั้งหมด
นี้มันก็มีลักษณะเป็น scientific คือว่าเป็นความรู้ของผู้รู้ ไม่มีลักษณะ
แห่งไสยศาสตร์; แต่มันก็ยังมีอะไรเหลืออยู่อีกมาก ที่ยังคงเป็น
ไสยศาสตร์ ซึ่งเราใช้เรียกกันเดี๋ยวนี้ว่า superstitious คือการถืออย่าง

ที่ไม่ต้องมีเหตุผล, ความเชื่ออย่างที่ไม่ต้องมีเหตุผล เช่น ถือโซกลาง ถือผีถือสาว ถืออะไรชนิดที่ไม่ต้องมีเหตุผล ไม่ต้องมีการพิสูจน์ อย่างนี้ก็มียอยู่ แล้วก็จะมากกว่าเสียด้วย.

ท่านลองคำนวณดูเองเถิดว่า คนในโลกทั้งหมดนี้ เป็นผู้มีความรู้ อย่างพุทธศาสตร์มาก หรือว่ามีความเชื่ออย่างไสยศาสตร์มาก? อาตมาเชื่อว่า ยังมีความรู้อย่างไสยศาสตร์นั้นแหละมากกว่า; แต่เราไม่ค่อยมองกัน หรือมองกันอย่างไม่ละเอียด แม้พวกที่เรียกตัวเองว่าพุทธบริษัท นั้นก็ยังเป็นไสยศาสตร์อยู่ตั้งครึ่งตั้งค่อน.

พุทธศาสตร์ต้องเชื่อด้วยปัญญา

นี่ฟังให้ดี ๆ, พุทธบริษัทคนไหน กราบพระพุทธรูปลงไป โดยคิดว่า เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ช่วย ๆ อย่างนี้ นั่นก็ยังเป็นไสยศาสตร์; แม้กราบในโบสถ์ของชาวพุทธ กราบพระพุทธรูป, แต่เมื่อกราบลงไปด้วยความโง่ ความมึนงงาย อย่างนั้นแล้วมันก็ยังเป็นไสยศาสตร์. แต่ถ้ามีพุทธบริษัท คนใดมารู้ว่าพระพุทธรูปเจ้าตรัสรู้อะไร, มาปฏิบัติตาม แล้วดับทุกข์ได้ ดับทุกข์ได้ดับทุกข์ได้; เห็นความดี ความจริง ความถูกต้อง ของ

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อย่างนี้แล้ว, กราบพระพุทธรูปลงไป
อย่างนี้ กราบนั้นเป็นพุทธศาสตร์.

ทีนี้พวกเธอ : นักเรียนทั้งหลายนี้, ก็ลองสอบไล่ตัวเองดู; เข้าไป
ในโบสถ์กราบพระพุทธรูปนั้น กราบด้วยความรู้สึกอย่างไร? ถ้ากราบ
ด้วยความรู้สึกทำให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วย, มันก็ยังเป็นไสยศาสตร์อยู่นั้น
แหละ ทั้งที่จดทะเบียนเป็นพุทธบริษัท; ฉะนั้นขอให้เอาข้อเท็จจริง
เป็นหลัก, แล้วเราก็จะพบว่า ไสยศาสตร์นี้ยังครองโลกอยู่นั้น!!

คนที่จะรู้พระคุณของพระพุทธเจ้าด้วยใจจริง จนรู้สึกเลื่อมใส
พอใจ ศรัทธา อะไรโดยแท้จริง นี่มันยากนะ! ต้องรู้พุทธศาสตร์ : ความรู้
จริงตามธรรมชาติดับทุกข์ได้จริง, จึงจะมองเห็น; ฉะนั้นคนที่จะศรัทธา
เชื่อในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์จริง ก็ต้องเป็นผู้ที่ได้รับผล
ของการปฏิบัติมาแล้ว; ถ้าว่าเขายังไม่ได้เคยรับผลของการปฏิบัติ คือ
ไม่เคยดับทุกข์ได้จริง, เขาก็รู้จักพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อย่าง
ละเมออย่างเงาๆ เหมือนกันกับในความฝัน.

ถ้าเขาปฏิบัติดับทุกข์ได้จริง, แล้วเห็นชัดอยู่ที่ดับทุกข์
ได้อย่างไร; นั่นแหละเขาจึงรู้จักพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
จริง ว่า : พระพุทธเจ้าท่านดับทุกข์ได้จริงคืออย่างนี้ ก็เลื่อมใสใน

พระพุทธเจ้า. ว่าธรรมนั้นปฏิบัติอย่างนี้แล้วดับทุกข์ได้จริง ก็เลื่อมใสใน
พระธรรม, และว่าพระสงฆ์ปฏิบัติแล้วดับทุกข์ได้จริง จึงเป็นพระสงฆ์
และเลื่อมใสในพระสงฆ์, อย่างนี้มีกี่คน? อย่างนี้มีกี่คน, ที่ว่ารู้สึกถึง
ขนาดนี้แล้วกราบพระพุทธรูปลงไป : นี่มันมีกี่คน, คนนั้นแหละคือ
พุทธบริษัท ที่มีพุทธศาสตร์.

แต่ถ้ายังกราบพระพุทธรูป, บางทีก็ไม่ว่าพระพุทธรูปนั้นคือ
อะไรด้วยซ้ำไป รู้แต่ว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยให้ช่วยได้ ก็กราบให้ช่วย :
เข้าใจว่านักเรียนหลายคน คงจะไปกราบพระพุทธรูปในโบสถ์,
อธิษฐานให้สอบไล่ได้; อย่างนี้นั้นคือไสยศาสตร์ เพราะไม่ได้รู้ว่า
พระพุทธรูปนั้นคืออะไร. ฉะนั้นเราอย่าเพ้ออวดว่า เรามีพุทธศาสตร์
กันหมดแล้ว, เราอาจจะยังมีไสยศาสตร์เหลืออยู่โดยนัยนี้; ถ้ามันเป็น
อย่างนี้, มันก็จะกลายเป็นว่า ที่เป็นไสยศาสตร์นั้นแหละยิ่งมากกว่า
พุทธศาสตร์มากนัก.

เดี๋ยวนี้เอาพระเครื่องมาแขวนคออยู่
หรือเปล่า? ถ้าเอามาแขวนคออย่างสิ่งศักดิ์สิทธิ์
แล้วก็เป็นไสยศาสตร์แหละ! ถ้าแขวนคออย่างรู้จัก
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์โดยแท้จริง เอามา
แขวนคอก็ได้, นี่ก็จะเป็นพุทธศาสตร์ได้; ฉะนั้น

การที่มีพระเครื่องแขวนคอ นั้น เป็นพุทธศาสตร์ก็ได้, เป็นไสยศาสตร์ก็ได้ ถ้าแขวนอย่างกับว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามแบบของไสยศาสตร์. นี่เราอย่าเพิ่งเข้าใจว่า เอาพระเครื่องมาแขวนคอแล้ว จะเป็นพุทธศาสตร์ไปเสียหมด, อาจจะเป็นไสยศาสตร์ร้อยเปอร์เซ็นต์ก็ได้เหมือนกัน.

ฉะนั้น ถ้าใครเอาพระเครื่องมาแขวนคอ แล้วรีบศึกษาเสียเร็วๆ ให้รู้จักพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์เสียเร็วๆ ว่าท่านเป็นอย่างไร แล้วพระเครื่องเป็นสัญลักษณ์แทนละก็ได้, เราก็ยังเป็นพุทธบริษัทที่มีพุทธศาสตร์อยู่; ถ้าไม่อย่างนั้นเราก็เป็นผู้ที่มีไสยศาสตร์เป็น superstitious ด้วยเหมือนกัน. แต่ถ้าเราเอามาแขวนด้วยความสำนึกในพระคุณของพระพุทธเจ้า, แล้วคอยเตือนเราอยู่เสมอว่าอย่าลืม ๆ ต้องทำอย่างนั้น ๆ; อย่างนี้ก็ไม่ใช่ไสยศาสตร์ดอก? มันเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ทางจิตใจ เป็นพุทธศาสตร์.

นี่ขอให้รู้จักแยกพุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์ มาตั้งแต่คำพูด : ไสยศาสตร์ แปลว่าศาสตร์ของคนหลับอยู่, พุทธศาสตร์แปลว่าศาสตร์ของคนตื่นแล้ว; ไสยศาสตร์มีรากฐานอยู่ที่ความเชื่อ ไม่เกี่ยวกับปัญญา, พุทธศาสตร์มีรากฐานอยู่ที่ปัญญา ถ้าจะใช้คำว่าความเชื่อ ต้องเป็นความเชื่อของปัญญา หรือหลังจากที่มีปัญญา.

แต่แยกกันเด็ดขาดดีกว่าว่า : ไสยศาสตร์ ก็เอาศรัทธาและความเชื่อ
ไป, พุทธศาสตร์ก็เอาปัญญาหรือความรู้ไป.

ไสยศาสตร์เข้ากันได้กับสัญชาตญาณ

ดังที่ได้บอกแล้วข้างต้นว่า ไสยศาสตร์มีความหมายว่า ดีกว่า
ไม่รู้; อย่างนี้มันก็เป็นเรื่องชั้นแรกเต็มที, ชั้นแรกที่ยังไม่รู้อะไร แล้ว
มันเข้ากันได้กับธรรมชาติ หรือที่เรียกว่าสัญชาตญาณของคนเรา.

เข้าใจว่าลูกเด็ก ๆ ที่เคยเรียนวิทยาศาสตร์มาแล้ว คงจะได้เรียน
เรื่อง สัญชาตญาณของมนุษย์ : ในสัญชาตญาณหลาย ๆ อย่างนั้น
มีสัญชาตญาณแห่งการหวังพึ่งผู้อื่นอยู่ด้วย, สัญชาตญาณแห่งการ
หวังพึ่งสิ่งอื่นรวมอยู่ด้วย; และเราก็ต้องเป็นอย่างนั้นด้วย.

พอเราเกิดมา จากท้องแม่ เราก็ใช้สัญชาตญาณแห่งการหวัง
พึ่งผู้อื่น ของเราอย่างเต็มที่ : พึ่งพ่อ พึ่งแม่ พึ่งพี่เลี้ยง พึ่งคนข้างเคียง
พึ่งผู้อื่นทั้งนั้น; นั้นแหละความคิดที่จะรู้จักตัวเอง หรือช่วยตัวเอง
มันยังไม่มี, แล้วมันก็มาเข้าร่องเข้ารอยของไสยศาสตร์ คือพึ่งสิ่งอื่น

หรือแม้ที่สุดแต่ความฝัน คนทุกคนพูดได้ว่า ฝันเป็นกันทั้งนั้นแหละ, ตั้งแต่เล็กๆ มากก็ฝันเป็น แล้วก็เข้าใจไม่ได้ว่า ความฝันนั้นคืออะไร ก็ยกให้เป็นเรื่องของสิ่งศักดิ์สิทธิ์พิเศษ ซึ่งเราจะเข้าใจไม่ได้ ไม่ใช่เรื่องธรรมดา; เราควบคุมความฝันไม่ได้ ฉะนั้นจึงเชื่อว่า มีอะไรอยู่นอกเหนือเรา เหนืออำนาจของเรา เราจึงฝัน. ถึงแม้แต่ความฝันของเรา ก็สนับสนุนเราให้เอียงไปในทางร่องรอยของไสยศาสตร์; กว่าเราจะเติบโตขึ้นมาถึงปานนี้ เชื่อแห่งไสยศาสตร์ มันเข้าไปสิงสถิตอยู่เต็มทีไปหมด : คือพร้อมที่จะเชื่อผู้อื่น, พร้อมที่จะเชื่อสิ่งที่เราเข้าใจไม่ได้, และถ้ามีอะไรมาทำให้เราหายใจหาวรดกแล้วเราก็จะต้องยอมรับทันที.

ทุกคนคิดดูเถอะว่า พ่อแม่เขาเคยทำอะไร? ทำอย่างไร? วิธีใด? เสกเป่าอย่างไร? ลูบคลำอย่างไรให้เราหายใจแล้ว ตั้งแต่เราเด็กๆ อยู่ เราก็รับพิธีกรรมอันนี้มาเป็นของจริง ก็เลยเป็นไสยศาสตร์ทั้งนั้น เพราะเรายังไม่มีปัญญาพอ; เพราะเรายังหลับอยู่ อย่างน้อยก็ยังหลับอยู่ด้วยอวิชา : ไสยศาสตร์ คือศาสตร์ของคน ของสัตว์ที่ยังหลับอยู่, คำว่า ไสยะ แปลว่าหลับอยู่

สัจยชาติญาณความกลัว ทำให้ฟังไสยศาสตร์

เอาละ, ที่นี้ก็ดู : ดูตามที่ยืนยันเป็นจริง ว่าไสยศาสตร์เข้าครองโลกอย่างไร? นี่จะดูกันโน้มนำของธรรมชาติก็ได้ : ว่าเป็นเด็กทารกอยู่ในครรภ์มารดา, เราโตขึ้นมา เราไม่รู้อะไร; พอเราคลอดมาจากท้องแม่ เราก็เข้าร่องรอยของระบบไสยศาสตร์ ที่บิดามารดาเขาถืออยู่ เพราะว่าเราจะต้องหวังพึ่งผู้อื่น, เราจะต้องถูกทำให้เชื่อ ตามที่พ่อแม่เขาเชื่อกันอยู่; สิ่งใดเราเข้าใจไม่ได้ เราก็ต้องเชื่อตามที่เขาเชื่อกันอยู่, แล้วก็ยากที่จะสลัดได้.

เข้าใจว่า หลายๆ คนที่นั่งอยู่ที่นี้ จะต้องมีความเชื่อชนิดนั้นเหลืออยู่มาก : เช่น กลัวกิ่งกือ กลัวลูกหนู, จึงจกทักก็สะดุ้งแล้ว. ที่จริงจึงจกร้องตามธรรมดา ก็ไปหาว่าจึงจกทัก จึงจกห้ามอย่างนี้; หรือว่าจึงจกมันตกลงมาตายต่อหน้า ก็ถือว่าเป็นโชคร้าย ตัวสั้นแล้ว กลัวตัวสั้นแล้ว, นี่คือไสยศาสตร์ ที่มันก่อรูปขึ้นทีละน้อยๆ ในจิตในวิญญาณของเด็กทารก จนกระทั่งบัดนี้.

ไปจดเป็นรายการดูเถอะ เราถือไสยศาสตร์กันอยู่อย่างไร : จะกินข้าว

จะอาบน้ำ มันจะต้องมีเรื่องต่างๆ ที่จะต้องทำอย่างไร ให้ถูกต้องตามแบบ ที่คนก่อนๆ เขาสอนไว้, จะรับประทานอาหารหันหน้าไปทางทิศไหน, จะถ่ายอุจจาระหันหน้าไปทางทิศไหน, อะไรๆ มันก็ล้วนแต่มีฝังเข้าไปๆ นี้.

เฮ้, ที่นี้ก็ดูทางประวัติศาสตร์ ดูทางธรรมชาติอะไรกันนักแล้ว; ก็ดูว่าทางประวัติศาสตร์, คนไทยเราเป็นชนชาติไทย อยู่เก่าแก่หลายพันปี หมื่นปีมาแล้ว ก็มีวัฒนธรรมของตน มีระบบที่ยึดถือแน่นแฟ้นอยู่; แม้ว่าจะไม่เหมือนจีน, แม้ว่าจะไม่เหมือนอินเดีย แต่มันก็ต้องมีระบบไสยศาสตร์ ไม่ต้องสงสัยแหละ. คนไทยเก่าแก่ คนไทยแต่ก่อน ก็มีความคิดความเชื่อ ที่สืบๆ กันมาแต่มนุษย์ดีกดำบรรพ์นั้น : เป็นระบบกลัวสิ่งที่อธิบายไม่ได้ กลัวสิ่งที่เข้าใจไม่ได้ กลัวสิ่งที่มองไม่เห็นตัว, นี่เขาก็เป็นอย่างนี้กันมาแล้ว คนไทยแท้ๆ นี้.

แล้วเมื่อคนไทยลงมาอยู่บนแผ่นดินแคว้นนี้, ได้รับวัฒนธรรมใหม่ของพวกเขาอินเดีย ที่เข้ามาสอนให้ก่อนพระพุทธศาสนา; ก่อนพระพุทธศาสนามาถึง ชาวอินเดียเขาก็มาสอนวัฒนธรรม ให้วัฒนธรรมแก่คนแคว้นนี้ : วัฒนธรรมอินเดียอย่างนี้ก็เต็มไปด้วยไสยศาสตร์นั้นแหละ, เชื่อพระเจ้า เชื่อผีสังเทวดาอะไรเต็มไปตามแบบของชาวอินเดีย ซึ่งหาอ่านดูเถอะ มันมีแยะไปหมด; ก็ได้รับไสยศาสตร์ซ้ำสอง.

แม้เดี๋ยวนี้เราเป็นคนไทยเดี๋ยวนี้ มีการศึกษาอย่างคนไทยปัจจุบัน มันก็ไม่มีอะไรนอกไปกว่ารวมเข้าทั้งสองไสยศาสตร์แหละ, ก็เป็นไสยศาสตร์ของคนไทยปัจจุบัน : ไสยศาสตร์เดิมก็ดี ไสยศาสตร์อินเดียนก็ดี, เอามารวมกันเข้า นี่แหละคือไสยศาสตร์ของคนไทยในปัจจุบัน อย่างที่เราเห็นถ้อยๆ กันอยู่บัดนี้.

นี่เรียกว่า ประเพณี หรือ วัฒนธรรมนั้น ไม่แยกตัวออกจากไสยศาสตร์เสียเลย, ยังเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของไสยศาสตร์ เพราะว่าทุกคนอยู่ด้วยความกลัว; ความกลัวมันไม่ทำอะไรได้ นอกจากแสวงหาสิ่งที่ทำให้ไม่กลัว, ทีนี้สิ่งที่ทำให้ไม่กลัวมันเป็นไสยศาสตร์ ฉะนั้นเรารับเอามาอย่างสนิทใจ สำหรับจะไม่กลัว : ทั้งเนื้อทั้งตัวของเรา เล็ดกลายเป็นไสยศาสตร์เพราะเหตุนี้!

นี่กว่าจะมีเหตุผล จะรู้จะเข้าใจ ในเรื่องสิ่งเหล่านี้เรากียังทำไม่ได้; เช่นเรายังเชื่อว่าโรคอหิวาต์นี้มีผี, แล้วก็จัดการกับโรคอหิวาต์ที่กำลังระบาดอย่างผี; แม้แต่โรคบางอย่าง ก็คิดว่าเป็นเรื่องของผี. เดี่ยวนี้ก็ยังมีคนไหวหรือกลัวจอมปลวกอยู่ เดี่ยวนี้; นี่มันเหนียวแน่นอย่างนี้, ก็แปลว่ายังไม่ดีขึ้น.

นี่เรียกว่า โดยประเพณีวัฒนธรรม นั้นแหละ จะยังรักษาสงวน ถนอมไสยศาสตร์ไว้; ขอให้สังเกตเอาเอง, จนกว่าเราจะได้รับการศึกษา

ชนิดที่เข้าใจถูกต้องในสิ่งนั้นๆ. แม้ว่าเดี๋ยวนี้รู้ว่าโรคอหิวาต์-เชื้อโรค
ที่มองด้วยตาไม่เห็นเข้ามาทำให้คนเป็นอหิวาต์, ควบคุมได้ด้วย
หยูกยา; แต่ก็ยังมีคนอีกพวกหนึ่งยังถือว่า เป็นผีห้าอยู่นั้นแหละ!
หรือเป็นผีอะไรก็สุดแท้แหละ, ซึ่งมันไม่ใช่เรื่องเชื้อโรค; นี่มันยากที่
จะหมดไป.

พุทธศาสตร์เป็นสัมมาทิฏฐิ, ไสยศาสตร์ไม่เป็น

ทีนี้จะเปรียบเทียบเกี่ยวกับทิฏฐิ : เราพูด, หรือว่าจะต้อง
ถือโอกาสพูดว่า ไสยศาสตร์นั้นต้องขอจัดไว้เป็นฝ่ายมิจฉาทิฏฐิ;
พุทธศาสตร์ต้องขอจัดไว้อย่างสัมมาทิฏฐิ. ใครก็ตามที่ยังเชื่อถือ
โซกลางอย่างไสยศาสตร์อยู่ อาจจะโกรธก็ได้ ถ้าพูดอย่างนี้, อาจจะ
ไม่ชอบ อาจจะโกรธก็ได้ว่าลัทธิที่ถืออยู่นั้นมันเป็นมิจฉาทิฏฐิ; หรือ
เราอาจจะตอรองว่ามิจฉาทิฏฐิที่ดีกว่ามิจฉาทิฏฐิที่แรกซึ่งไม่มีส่วนดี
เสียเลย, เพราะว่าไสยศาสตร์ก็ยังทำให้คนหายกลัวได้ ทำให้คนหยุด
ร้องไห้ได้; หรือถ้ารู้จักใช้นะ, นี้ฟังให้ดีๆ, ถ้ารู้จักใช้ไสยศาสตร์ก็
อาจจะมีประโยชน์ได้เหมือนกัน เพราะกลัวสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เขาไม่กล้า
ทำชั่ว, นี้ก็มีประโยชน์; แม้จะเป็นไสยศาสตร์ก็มีประโยชน์.

ถ้าเรากลัวบาป กลัวความชั่ว แล้วไม่ทำความชั่วโดยตรง, นี่ก็เป็นพุทธศาสตร์; แต่ถ้าเรากลัวสิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งไม่รู้ว่าอะไร แล้วไม่ทำชั่ว, อย่างนี้มันก็เป็นไสยศาสตร์ ยังเป็นไสยศาสตร์ แต่ก็ยังมีผลดี.

ฉะนั้น ถ้าว่าไสยศาสตร์ทำให้ทำอะไรที่ดีๆ บ้าง ก็ยังมีประโยชน์, ไม่ใช่ว่าจะเป็นมิจฉาทิฎฐิไปเสียทั้งหมด; แต่มันก็ยังคงเป็นมิจฉาทิฎฐิ; เพราะว่ามันไม่ใช่สัมมาทิฎฐิ : เพราะว่าเป็นทิฎฐิของคนหลับตา; ต้องเป็นความรู้ ความคิดความเห็น ของคนที่ลืมตา จึงจะเป็นสัมมาทิฎฐิ. แม้ว่าไสยศาสตร์นั้นจะเอามาใช้ประโยชน์แก่สังคมได้อย่างไร, มันก็ยังต้องถูกจัดเป็นมิจฉาทิฎฐิ หรือมิจฉาทิฎฐิชั้นดี; ถ้าว่าประชาชนยังโง่ยังหลงอยู่มาก มันก็จำเป็นแหละที่จะต้องใช้วิธีนี้.

ถ้าพูดว่า ประชาชนยังโง่อยู่มาก, นี้เขาก็คงดำเราถ้าเราไปว่า เขาอย่างนั้น; แต่แล้วความจริงมันก็จะเป็นอย่างนั้น คือยังมีประชาชนที่เหมาะสมสำหรับไสยศาสตร์อยู่ มากกว่าที่จะใช้พุทธศาสตร์. ถ้าว่าคนตื่นกันถึงขนาดที่รับพุทธศาสตร์ได้แล้ว โลกนี้ก็ดีกว่านี้แน่; ไม่มีอะไรที่เป็นเรื่องเข้าใจผิด โง่เขลาหลงงายกันอยู่ทั่วๆ ไป.

การกระทำต่างๆ เพื่อแก้ปัญหา อาจเป็นได้ทั้งไสยฯ และพุทธฯ

ขอให้นึกถึงตัวอย่าง ที่ได้ยกมาแล้วข้างต้น; เช่นในการกราบพระพุทธรูป เหมือนกันแหละ : กราบพระพุทธรูปวิธีเดียวกันนี้ อย่างหนึ่งเป็นไสยศาสตร์, อย่างหนึ่งเป็นพุทธศาสตร์ มันเหมือนกันแท้ๆ.

ฉะนั้น เดียวนี้เรามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งใครๆ ก็ยอมรับว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คำเดียวกัน ความหมายเดียวกัน; แต่มันก็ยังมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างไสยศาสตร์, และสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างพุทธศาสตร์.

ช่วยจำไว้ให้ดี ๆ นะ, สิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้น ยังมีทั้งชนิดที่เป็นไสยศาสตร์ และชนิดที่เป็นพุทธศาสตร์; เช่นถ้าจะดับทุกข์กันด้วยเหมาๆ เอาอะไรก็ไม่รู้มาช่วยนี้ มันก็เป็นไสยศาสตร์. ถ้าเห็นอยู่ชัดว่าดับทุกข์อย่างนี้สิ : อย่ามีโลภ อย่ามีโกรธ อย่ามีหลง ปฏิบัติอย่างนี้ก็ดับทุกข์ได้; นี่มันเห็นอยู่แท้ๆ ก็เป็นพุทธศาสตร์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์จึงมีทั้งไสยศาสตร์และพุทธศาสตร์, ดังนั้นพระเป็นเจ้าอันสูงสุดนั้นแหละ จึงมีทั้งไสยศาสตร์ และมีทั้งพุทธศาสตร์.

ถ้าเป็นพระเจ้าอันสูงสุด มีทั้งที่เป็นไสยศาสตร์และเป็น
 พุทธศาสตร์ : พระเป็นเจ้าชนิดที่ไม่ยอมให้ใครวิพากษ์วิจารณ์ เหม
 ผูกขาดบังคับมาแต่เบื้องบนสำหรับคนเชื่อ, สำหรับคนโง่เชื่อ นั่นคือ
 พระเป็นเจ้าอย่างไสยศาสตร์; พระเป็นเจ้าชนิดที่ เอาสิ, วิพากษ์วิจารณ์
 อย่างไม่รู้ก็ได้ : ยิ่งดูยิ่งชอบ, ยิ่งดูยิ่งเลื่อมใส, ยิ่งดูยิ่งเข้าใจ, พระเป็น
 เจ้าอย่างนี้คือพระเป็นเจ้าอย่างพุทธศาสตร์.

ฉะนั้น จะเรียกพระเป็นเจ้าเหมือนๆ กัน แล้วจะเป็นพระเป็น
 เจ้าที่เหมือนกันนั้นไม่ได้ : เพราะพระเจ้าของฉันเกิดมาจากความโง่
 ของประชาชน, พระเจ้าของฉันเกิดมาจากสติปัญญาของประชาชน,
 เหมือนกันไม่ได้; ฉะนั้นเราจึงเกิดมีปัญหายุ่งยากในโลกปัจจุบันนี้ คือข้อ
 ที่เรามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์สูงสุดเป็น ๒ แบบ อย่างนี้ : เป็นไสยศาสตร์
 ก็มี, เป็นพุทธศาสตร์ ก็มี.

ถ้าเราจะพูดตรงๆ ก็ถูกด่าแหละ, อาตมานั้นเป็นคนถูกด่าก่อน
 ผู้ฟังไม่ถูกด่า : เพราะว่าพระเจ้าที่ต้องอาศัยศรัทธา แล้วก็เป็น
 พระเจ้าไสยศาสตร์, พระเจ้าที่อาศัยปัญญาของประชาชน
 ก็ต้องเป็นพุทธศาสตร์; ฉะนั้นเราจึงมีพระเจ้า ๒ ชนิดนะ ที่ชิงกัน
 ครองโลก, พระเจ้าสองชนิดที่ชิงกันครองโลก.

พระเจ้าแห่งไสยศาสตร์ดูจะได้เปรียบนะ ถ้ามาลงคะแนนโหวตกันแล้ว พระเจ้าไสยศาสตร์นี้จะได้เปรียบ; เฉพาะที่นั่งอยู่ตรงนี้ก็คงจะยกมือให้พระเจ้าไสยศาสตร์เสียมากกว่า เพราะว่ามันง่ายดี เพียงแต่ขอร้องก็ได้ : มันไม่ยุ่งยากลำบากอะไร, เพียงแต่บูชา อ้อนวอนก็จะได้รับผลแล้วไม่ต้องปฏิบัติให้เหน็ดเหนื่อย หรือไม่ต้องเสียสละอะไรให้หมดเปลือง.

พระเจ้าแบบไสยศาสตร์ จะอยู่ได้ชั่วที่ว่าคนยังเชื่อ, หรือคนยังหลับอยู่ : พอคนตื่นนอนหมดแล้ว พระเจ้าแบบไสยศาสตร์ก็ตายหมดแหละ, ตายเอง ตายหมดแหละ; ถ้าพระเจ้าชนิดที่เป็นพุทธศาสตร์นั้นจะดูได้ตลอดไป แม้ว่าคนจะตื่นขึ้นมาอย่างไร.

ทีนี้ในบรรดาพระเจ้า ๒ ชนิดนี้ พระเจ้าชนิดไหนที่นักวิทยาศาสตร์ยอมรับได้? นักเรียนก็เรียนวิทยาศาสตร์หรือกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น มันก็พอจะตัดสินใจได้เองว่าพระเจ้าชนิดไหน ที่นักวิทยาศาสตร์แห่งยุคปัจจุบัน จะยอมรับได้? เราเสนอพระเจ้าชนิดที่มองเห็นได้ พิสูจน์ได้ รู้จักได้ คือกฎ : กฎของอิทัปปัจจยตา; โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัจจะ-ความจริงของธรรมชาติที่เรียกว่า กฎอิทัปปัจจยตา นี้เป็นพระเจ้า : พระเป็นเจ้าในพระพุทธศาสนา คือกฎอิทัปปัจจยตา ยิ่งไปแต่จะต้องจะยิ่งนับถือ,

ยิ่งไปพิสูจน์ทดลองจะยิ่งนับถือ; ไม่เหมือนกับพระเจ้าแบบไสยศาสตร์
ยิ่งไปพิสูจน์ไปทดลองเข้า จะยิ่งคลายความนับถือ, แล้วจะยิ่งสิ้นควา
นับถือ.

พระเจ้าที่เขาเรียกกันทั่วๆ ไปในพวกอื่น เขาเรียกว่า God
พระอิสวร พระนารายณ์ พระอะไรก็ตามในศาสนาอื่น เขาเรียกว่า God
เราไม่เรียกว่า God, เราเรียกสั้นๆ ว่ากฎ : กฎนี้มันเป็นภาษาไทย
สั้นหน่อย, กฎของธรรมชาติ; กฎของธรรมชาติใครตั้งไม่ได้.

คำว่า กฎ ในความหมายนี้ คือ สิ่งที่ใครตั้งให้ไม่ได้ : ถ้าใคร
ตั้งให้ หรือมีอะไรมาตั้งให้ ไม่ใช่กฎ. ถ้าเป็นกฎโดยแท้จริงนี้ไม่ใช่
ใครตั้งให้ เช่นกฎวิทยาศาสตร์; กฎวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันไม่ใช่
นักวิทยาศาสตร์ตั้งให้ : มันเป็นกฎของธรรมชาติ, นักวิทยาศาสตร์รู้แล้ว
เอามาบอกเด็กนักเรียน ว่ากฎวิทยาศาสตร์ข้อนั้นเป็นอย่างนั้น; ไม่ใช่
นักวิทยาศาสตร์คนนั้น เขาจะตั้งกฎวิทยาศาสตร์นั้นได้, มันเป็นเรื่อง
ธรรมชาติ ไม่มีใครตั้งมันได้ นอกจากมันตั้งของมันเอง. นี้อย่างนี้เร
เรียกว่า กฎ-สิ่งสูงสุดที่ใครตั้งให้ไม่ได้; ฉะนั้นพระเจ้าจะม
ตั้งกฎไม่ได้ : ถ้ากฎเป็นสิ่งที่ตั้งได้ สิ่งนั้นไม่ใช่กฎ.

ทีนี้ก็ถามดูว่า พระเจ้านั้นใครตั้งให้? ใครสร้างพระเจ้า? ผู้ที่ถึ
พระเจ้าเขาก็จะตอบว่า ไม่มีใครจะสร้างพระเจ้า, ใครจะสร้างพระเจ้า

ไม่ได้; ถ้ามีใครสร้างได้ พระเจ้าก็ไม่ใช้พระเจ้าที่แท้จริง : พระเจ้าที่แท้จริงต้องไม่มีใครสร้าง หรือสร้างไม่ได้.

ถ้าคุณมีอย่างนั้นก็ได้; แต่เราก็มีอย่างนี้ว่า : กฎของเราคือพระเจ้าที่แท้จริง ที่ใครสร้างให้ไม่ได้, มันเป็นตัวมันเอง. ถ้ากฎที่คนยังสร้างให้ได้ แล้วก็ไม่ใช่กฎ, พระเจ้าที่คนสร้างให้ได้ แล้วก็ไม่ใช่พระเจ้าดอก; เพราะพระเจ้าชนิดนั้นถูกสร้าง ก็อยู่ใต้อำนาจของสิ่งที่สร้าง, ฉะนั้นพระเจ้านั้นก็อยู่ใต้อำนาจของผู้สร้าง : ต้องไม่มีใครสร้าง ต้องอยู่เหนือ.

เดี๋ยวนี้พระเจ้าที่ถือกันอย่างไสยศาสตร์, ช่วยฟังให้ดีๆ นะ : พระเจ้าที่ถือกันอย่างไสยศาสตร์, พระเจ้าเหล่านั้นยังอยู่ใต้อำนาจของสิ่งแวดล้อม; เพราะว่าพระเจ้าชนิดนั้นบางทีโกรธนะ, พระเจ้าชนิดนั้นบางทีชอบนะ : พระเจ้ายังโกรธเป็น ยังรักเป็น จะเป็นพระเจ้าได้อย่างไร? ต้องอยู่เหนือความปรุ้งแต่งของสิ่งใดๆ : คงที่!

นี่อยู่กับพร้อมหน้าอย่างนี้ดีมาก จะเล่าเรื่องพระเจ้าที่น่าสนใจให้ฟัง, บางคนจะเคยฟังแล้ว แต่บางคนยังไม่เคยฟัง : ว่าพระเจ้าชนิดที่มีความรู้สึกนั้น ไม่ใช่พระเจ้าที่แท้จริง, เป็นพระเจ้าที่มีอะไรปรุ้งแต่ง.

นิทานอ้างถึงพระอิศวรกินกั๋ง

เมื่อเราเด็กๆ, คนแก่ๆ เขาเล่านิทานสำหรับเด็กให้ฟัง มีมา
เรื่องแต่เรื่องเรื่องหนึ่งที่ไม่รู้จักลืม คือเรื่องพระอิศวรกินกั๋ง, ใครเคย
ได้ยินยกมือ, เด็กๆ ใครเคยได้ยิน ยกมือ : พระอิศวรกินกั๋ง. เห็นไหม
ล่ะ, เด็กๆ ไม่เคยได้ยิน ลูกเด็กๆ เหล่านี้ไม่เคยได้ยินเรื่องพระอิศวร
กินกั๋ง.

เล่าตั้งต้นว่า สัตว์ทั้งหลายทุกชนิด เข้าไปเฝ้า ไปฟ้องพระอิศวร
ว่ามนุษย์เบียดเบียน : สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง, วัว ควาย ช้าง ม้า อะ
ไปเฝ้าพระอิศวร บอกพระอิศวรว่ามนุษย์เบียดเบียน. ที่นี้ในสัตว์เหล่า
นั้นมีกั๋งไปด้วย, พอกั๋งบอกพระอิศวรว่า มนุษย์เบียดเบียนกั๋งมากกว
สิ่งอะไร ชอบกินกั๋งมากกว่าสิ่งอะไร; พระเจ้าก็เฉลียวใจขึ้นมาว่า
อย่างนั้นเนื้อของแกก็คงจะกินดี ข้าก็อยากจะลอง : นี้พระอิศวรบอก
ถ้ามนุษย์ทั้งหลายชอบกินแกเป็นพิเศษ, เนื้อของแกก็คงจะกินดี ข้า
อยากจะลอง.

กั๋งก็ผิดหวัง, ผิดหวังที่พระอิศวร
จะลองกินเนื้อกั๋งเสียอีก กั๋งก็เลย
กระเด็นถอยหลัง : หันหน้าไปหาทาง

พระเจ้าอยู่, กลับหลังหันไม่ทัน กระเด็นถอยหลัง; ฉะนั้นกึ่งเอาหลังไปทั้งนั้นแหละ สัตว์กึ่งมันเอาหลังไปทั้งนั้น เพราะมันกลับหน้าไม่ทัน, แล้วชี้ขึ้นอยู่บนขมองหัวหมดเพราะความกลัว : ความกลัวที่สุดวัดได้ด้วยชี้ขึ้นไปอยู่บนขมองหัวหมด, นี่ความกลัวถึงที่สุด.

เรื่องนี้เขาก็บอกให้เด็ก ๆ จำไว้ว่า ทำไมกึ่งจึงเอาหลังไป, จะไปให้เร็วเท่าไรก็ยิ่งต้องเอาหลังไป กระเด็นทีเดียว, แล้วก็มีอุจจาระกึ่งไปอยู่บนหัวกึ่งหมด เพราะความกลัวสูงสุด จนกระทั่งบัดนี้, จนกระทั่งเวลานี้แหละ กึ่งมันเป็นอย่างนี้; นี่เป็นนิทานเล่าสำหรับเด็กว่าทำไมอะไรจึงเป็นอย่างนี้ อะไรจึงเป็นอย่างนี้.

แต่เดี๋ยวนี้เรื่องกึ่งมันแสดงเนื้อความให้เราเห็นว่า แม้แต่พระเจ้านี้มีจิตใจหวั่นไหว : พระเจ้าที่มีจิตใจหวั่นไหวอย่างนี้ จะเป็นพระเจ้าแท้จริงไม่ได้; พระเจ้าจริงต้องไม่หวั่นไหว ด้วยอะไรหมด : จะรักไม่ได้ จะโกรธไม่ได้ จะเกลียดไม่ได้! พระเจ้าของใครก็ตาม ถ้ายังชอบได้ ไม่ชอบได้, ยังโกรธได้ เกลียดได้ โมโหได้แล้ว ก็ยังไม่ใช่พระเจ้านี่แท้จริง; เป็นพระเจ้านี่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งสร้างขึ้นมา : ไม่ใช่พระเจ้านี่แท้จริง!

พระเจ้าแท้จริงต้องไม่หวั่นไหว

เราจะต้องมีพระเจ้าที่แท้จริง ที่หวั่นไหวไม่ได้ เปลี่ยนแปลงไม่ได้ : นี่คือนิยามของธรรมชาติ, เป็นพระเจ้าฝ่ายพุทธศาสตร์. พระเจ้าหวั่นไหวได้ เปลี่ยนแปลงได้ เป็นพระเจ้าของไสยศาสตร์ : คือคนยังไม่รู้พุทธศาสตร์บัญญัติพระเจ้าชนิดนั้นขึ้นมา; มันเป็นเรื่องแรกของคำว่า “ไสยะ” ที่แปลว่า “ยังดีกว่าไม่มีเสียเลย” : ไสยะนี้แปลว่า ดีกว่าไม่มีเสียเลย, พระเจ้าชนิดที่ว่าดีกว่าไม่มีเสียเลย คือพระเจ้าที่มีความรู้สึกอย่างคน.

ต่อมาเราพบพระเจ้าสูงสุด, ไม่มีอะไรดีกว่าแล้ว : คือพระเจ้าที่ไม่มีความรู้สึกอย่างคน-เป็นกฎของธรรมชาติ. เราจึงได้พระเจ้าแยกออกเป็น ๒ พวก หรือ ๒ ชนิด : พระเจ้าของไสยศาสตร์ มีความรู้สึกอย่างคน, พระเจ้าของพุทธศาสตร์ ไม่มีความรู้สึกอย่างคน เป็นของตายตัวเที่ยงแท้ อย่างเดียวของธรรมชาติ; ฉะนั้นเมื่อเรารู้จักพุทธศาสตร์-ไสยศาสตร์กันแล้ว, ก็รู้จักกระทั่งว่าแม้แต่พระเจ้าหรือพระเป็นเจ้าก็ยังมีทั้งที่เป็นพุทธศาสตร์และเป็นไสยศาสตร์.

พระเจ้าของพวกอื่นจะเรียกว่า God ก็ตามใจ; แต่พระเจ้าของพุทธศาสน์นี้จะเรียกว่า กฏ-กฏ. กฏของธรรมชาติ ที่ตายตัวที่มีอำนาจ, เข้าไปสิงสถิตอยู่ในทุกๆ ปริมาณของสิ่งที่ประกอบกันขึ้นเป็นจักรวาล.

นักเรียนทั้งหลายเรียนวิทยาศาสตร์แล้ว รู้ว่าปรมาณู - atom เป็นจุดเล็กที่สุดที่เราจะแบ่งแยก หรือจะแบ่งแยกอีกก็ไม่ได้; ในส่วนของ atom ก็มีกฏของวิทยาศาสตร์, ใน atom หนึ่งๆ ก็มีกฏของวิทยาศาสตร์ : มันจะมีสักที่เท่าไรก็ล้วนแต่มีกฏ-กฏของธรรมชาติ. กฏของธรรมชาติควบคุมอยู่, สิงสถิตอยู่ในทุกๆ ปริมาณนี้ เราเรียกกฏนี้ว่า : พระเจ้า! แล้วไม่มีใครมายกเลิกพระเจ้านี้ได้!

พระเจ้านี้จริงเด็ดขาดสูงสุด, แม้นักวิทยาศาสตร์ก็ต้องขอบ; พระเจ้าชนิดนี้เรียกว่าพระเจ้าของพุทธศาสน์ : ใครๆ จะหักล้างไม่ได้, ใครๆ จะมาเลิกล้างไม่ได้! แต่พระเจ้าของไสยศาสตร์นั้น จะต้องถูกหักล้างเรื่อย ๆ ไป, จะต้องตายเกิด - ตายเกิด - ตายเกิด : คืออธิบายกันเสียใหม่, อธิบายอย่างนี้ไปไม่รอด; อธิบายกันเสียใหม่, ไปไม่รอดก็อธิบายกันเสียใหม่, พระเจ้าชนิดนั้นจะต้องตายเกิด - ตายเกิด, เต็มจะถูกอธิบายใหม่เรื่อยไป. พระเจ้าของพุทธศาสน์ คือกฏของธรรมชาติ : โดยเฉพาะอิทัปปัจจยตา ไม่มีอย่างนั้น, ตายตัว ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่มีใครเลิกล้างได้!!

พุทธศาสตร์เป็นสัมมาทิฏฐิแท้จริง

สัมมาทิฏฐิที่แท้จริง เป็นเรื่องของพุทธศาสตร์. สัมมาทิฏฐิที่ไม่แท้จริง ยังมีเป็นมิจฉาทิฏฐิอยู่, เป็นเรื่องไสยศาสตร์ ทำไมจึงมาขอแบ่งเรียกว่า สัมมาทิฏฐิบ้าง : เพราะว่ายังมีประโยชน์อยู่บ้าง แม้แต่ไสยศาสตร์ปิดเป่ามันยังมีประโยชน์ทำให้เด็กหยุดร้องให้ได้ ในถิ่นที่เขาใช้ไสยศาสตร์กันอย่างสูงสุด เขายังใช้ประโยชน์ได้ เรื่องเสกปิดเป่าอะไรเหล่านี้ : เอาใบมะยมมาลูบๆ ว่าคาถาอะไร เด็กหยุดร้องให้ได้, ก็ยังมีประโยชน์อยู่เหมือนกัน; ฉะนั้นเราก็ยังไม่ถือเอาไร้ประโยชน์เสียทีเดียว : แต่ว่าจะจัดว่าเป็นสัมมาทิฏฐิสมบูรณ์มันยังไม่ได้, ถ้าจัดกันตรงๆ ก็ต้องเป็นมิจฉาทิฏฐิ ที่ยังมีประโยชน์อยู่บ้าง, แต่จะมาอนุโลมให้เป็นสัมมาทิฏฐิขั้นต่ำสุดก็ยิ่งได้เหมือนกัน.

นี่เป็นเหตุให้เราไม่อาจจะแยกออกไปโดยเด็ดขาดว่าเร
ปัจจุบันนี้อยู่ในโลกนี้ จะถือพุทธศาสตร์โดยส่วนเดียว นั้นคงจ
ยาก. พูดเอาเปรียบหน่อยก็ต้องพูดว่าเป็นพระอรหันต์แล้วเท่านั้น
แหละ ที่จะถือพุทธศาสตร์ได้โดยส่วนเดียว; ยังไม่เป็นพระอรหัน
อยู่เพียงใด จะถือพุทธศาสตร์โดยส่วนเดียวไม่ได้, ยังต้องมีไสยศาส
ต์เจือปนอยู่แหละ เพราะมันยังมีความรู้สึกว่าตัวตนอยู่ : มันก็ยังต้อง
ความกลัว; แล้วก็ความคิดนึกเป็นไปตามอำนาจของความกลัว : ต้อ
หวังพึ่งสิ่งที่มาช่วยให้หายกลัว, ฉะนั้น จึงไม่อาจจะสลัดกลิ่นไอของ
ไสยศาสตร์ให้สิ้นเชิงได้.

แต่พูดอย่างนี้นะ ก็ไม่พ้นที่จะถูกด่า, มีคนเขาด่าอีกแหละ
เพราะเราพูดว่า จะพ้นจากไสยศาสตร์ได้เฉพาะพระอรหันต์เท่านั้น
แล้วพระอนาคามี พระสกิทาคามี พระโสดาบัน จะเอาไปไว้ที่ไหน
ก็ยังมีอะไรเหลืออยู่ เพราะยังมีตัวตนอยู่, ก็มีสวนเข้าใจผิดอยู่.

แต่ว่าที่เขาสอนกันอยู่ทั่วไปในหมู่ชาวพุทธนี้ พระโสดาบัน
ต้องละไสยศาสตร์หมดนะ : ต้องละไสยศาสตร์หมดไป ตั้งแต่เป็
พระโสดาบัน; สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สิ้นพัตตปรามาส นี่เป็นเรื่อ
ไสยศาสตร์ทั้งนั้น ต้องละหมด. แต่เราอาจจะแบ่งแยกว่า ไสยศาส
ต์ขั้นพื้นฐานก็ได้ : ไสยศาสตร์ชนิดที่ไม่รู้สึกตัว นั้นจะมีเหลืออ

คือความรู้สึกว่าตัวตนยังละไม่ได้; อัตตวาทุปาทานยังละไม่หมด, ยังละได้ไม่หมด : ไปหมดกันต่อเป็นพระอรหันต์.

ฉะนั้น เมื่อยังไม่เป็นพระอรหันต์ ไสยศาสตร์บางอย่าง ก็แฝงตัวอยู่ที่นั่นแหละ : คือยังไม่รู้เรื่องอนัตตาโดยสมบูรณ์, มันเหลืออยู่อย่างแฝงอยู่มาก. การละตัวตนนั้นยังไม่สิ้นเชิง, มันเหลือแฝงอยู่ในนั่นแหละ; เพราะฉะนั้นจึงเรียกว่ามีอำนาจมากแหละ, ไสยศาสตร์นี้มีอำนาจมาก มีอำนาจใหญ่หลวง ยากที่จะชัก จะล้าง จะฟอก ออกไปให้หมดจากจิตใจ.

ทีนี้เราจะทำอย่างไร กับสิ่งที่เรียกว่าไสยศาสตร์? อาตมานี้ ยอมรับว่า ยังจำเป็นสำหรับประเทศที่ด้อยพัฒนา : ประเทศไทยเรา ด้อยพัฒนา หรือว่าเต็มพัฒนา? ถ้ายังด้อยพัฒนาอยู่แล้ว ก็หลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะต้องมีไสยศาสตร์ไว้ : เอาควายลงนาก็ต้องทำพิธี, จะหว่านข้าวก็ทำพิธี, จะอะไรก็ทำพิธี ข้าวจะออกรวงก็ต้องทำพิธี, อะไรก็ต้องทำพิธีชนิดที่ไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร แบบไสยศาสตร์อยู่. ฉะนั้นประเทศที่ด้อยพัฒนานี้มันหลีกเลี่ยงไม่พ้น ที่จะไม่มีไสยศาสตร์; หากแต่ว่ามันช่วยให้มีประโยชน์ ก็ยอมรับไว้, ฉะนั้นเราจึงเห็นพิธี ทั้งหลายที่มีพิธีลักษณะเป็นไสยศาสตร์. เอาเป็นว่า ประเทศที่ยังด้อยพัฒนานี้มันหลีกเลี่ยงไม่พ้นแหละ ที่จะไม่อาศัยไสยศาสตร์.

ไสยศาสตร์ยังจำเป็นต้องแฝงอยู่ในพุทธศาสตร์

แล้วทีนี้จะต้องพูดว่า ยังจำเป็นที่จะผนวกกันอยู่กับพุทธศาสตร์, พุทธศาสตร์นี้ยังต้องอาศัยไสยศาสตร์ : พระศาสนา, พุทธศาสนายังต้องอาศัยไสยศาสตร์ ในชั้นลูกเด็ก ๆ; ที่จะพาลูกเด็ก ๆ มาวัด มาหาพระ มาวัด นี้ต้องอาศัยความเชื่อทางแบบไสยศาสตร์ : มาวัดนั้นจะได้ดี จะได้โชคดี จะได้เจริญ จะได้สวย จะได้รวย, แล้วก็เข้ามากราบพระในโบสถ์ ก็ยังเป็นไสยศาสตร์อยู่ จนกว่าเด็ก ๆ เหล่านั้น จะได้ศึกษา รู้แท้จริงว่า พระพุทธเจ้าคืออะไร? พระพุทธรูปคืออะไร? พระธรรมคืออะไร? ตอนนั้นแหละเขาจะเป็นพุทธศาสตร์ จะมีพุทธศาสตร์ และเป็นพุทธบริษัท.

รู้สึกว่าการที่เราเด็ก ๆ ที่มาวัด ก็มาด้วยความรู้สึกแบบไสยศาสตร์ : คือจะได้อะไรที่ดี จะได้มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วย, จะเจริญเรื่องโดยไม่ต้องมีเหตุผล; มันมาโดยไม่มีเหตุผล : แต่ก็ได้เชื่อด้วยหวังว่า จะต้องได้อะไรดี.

ลองนึกดูที่ว่า เมื่อยังเล็ก ๆ อยู่ นั้น พ่อหรือแม่เขาให้ว่า ไม่น่ากลัว ภาควาโต อรหโต นั้น, เด็ก ๆ นั้นมันว่าทำไม : ก็ว่าด้วย

อยากจะได้อะไร, เด็กรู้หรือเปล่านั้นว่าอะไร. ที่เด็ก ๆ นั้นว่า อิติปิ โส ภคว
จนจบ ว่าอะไรเรื่อย ๆ ไปนั้น, เขาไม่รู้ว่าอะไรดอก, นี่เป็นพุทธศาสตร์
ไปไม่ได้ : มันก็เป็นไสยศาสตร์ที่เชื่อพ่อแม่พี่เลี้ยง ว่านี่ดี ๆ, ว่าสิดี
เด็กก็ว่า นโม กันได้ทุกคน ว่า อิติปิ โส กันได้ทุกคน; นี่คือ ตั้งต้นด
ศาสตร์ที่ยังหลงอยู่.

ไสยศาสตร์-ความรู้ที่ยังหลงอยู่, มันยังจำเป็นที่จะต้องเร
รากฐานเป็นเครื่องมือทางศาสนา เป็นยาน เป็นพาหนะ ที่จะนำ
เข้ามาสู่พุทธศาสนา หรือพุทธศาสตร์ : คือออกมาจากไสยศาส
แล้วมาสู่พุทธศาสตร์, แล้วก็มีไสยศาสตร์นั้นแหละเป็นพาหน
เพราะว่าคนทั่วไปมีความรู้สึกตามแบบสัญชาตญาณ : กลัวสิ่งที่ไ
ว่าอะไร นี่เป็นไสยศาสตร์, แล้วก็อยากจะทำให้ผู้อื่นช่วย นั่นมันเ
ไสยศาสตร์.

เด็กไม่มีความคิดจะช่วยตัวเองได้; ฉะนั้นพ่อแม่ช่วย พี่เลี้ยง
ช่วย, พ่อได้รู้ว่าจะมีอะไรช่วย : ว่า นโม
ตสฺส ภควโต จะมีอะไรช่วย, ว่า อิติปิ โส
ภควา จะมีอะไรช่วย, เขาก็ว่ากันใหญ่
แหละ. มันก็มีลักษณะที่ว่า เป็นพาหนะ
นำมาสู่สิ่งที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป.

ถ้าว่าดีกว่าๆ ดีกว่า, ก็ต้องเป็นไสยศาสตร์ไปพลาง; จนกว่าจะดีที่สุด จึงจะเป็นพุทธศาสตร์ : ฉะนั้นเราก็ใช้พุทธศาสตร์ให้มากขึ้น, ลดไสยศาสตร์ให้น้อยลง, มันก็จะถูกต้อง. ในขั้นแรกนี้มันไล่ไม่ได้ เพราะเป็นทุนเดิม : มีมาแต่กำเนิด มีมาแต่นิสัย; วิญญาณจิตใจได้มีไสยศาสตร์ติดตัวมาแล้ว ตามสัญชาตญาณของสิ่งที่มีชีวิต ซึ่งกลัวสิ่งที่น่ากลัว โดยไม่ต้องรู้ว่าอะไร, แล้วก็อยากให้สิ่งอื่นมาช่วย; นี่มันเป็นหลักเกณฑ์ของไสยศาสตร์, จนกว่าจะรู้จักว่าอะไรเป็นอะไร แล้วก็รู้จักช่วยตัวเอง. ฉะนั้นเรายังจำเป็นที่จะต้องผนวกกันอยู่ ให้ไสยศาสตร์เป็นเหมือนกับเรือหรือรถ หรือเกวียน อะไรก็ได้, เพื่อจะลากพาไปสู่ที่ปลายทาง จุดประสงค์ปลายทาง.

สิ่งที่เป็นเครื่องมือมีประโยชน์ นี้ก็ไม่มีใครรังเกียจ; แต่ว่าพระพุทธเจ้าท่านก็สอนให้ไม่ยึดถือติดอยู่ที่นั่น : ธรรมะ พระธรรม ธรรมะเป็นยานพาหนะ เหมือนเรือแพ, ข้ามทะเลแล้วก็สลัดทิ้งเรือแพเสีย ขึ้นไปอยู่บนเกาะ-คือพระนิพพาน.

ทีแล้วมาแต่หลังไสยศาสตร์เป็นชนวนจุดตั้งต้นให้แสวงหาสิ่งที่ดีกว่าด้วยความหวาดกลัวว่าจะไม่ได้สิ่งที่ดีกว่า. ถ้าเราก็มีความกลัวกันอยู่ตลอดเวลา, ตลอดเวลาที่เรายังกลัว เป็นทุกข์อยู่ เพราะสิ่งที่เรากลัว : เราก็ยังเฝ้าเป็นไสยศาสตร์อยู่เพียงนั้นแหละ

เพราะว่ายังอยู่กับความกลัว; จนกว่าเราจะฆ่าความกลัวเสียได้, มีความ
แน่ใจในความถูกต้อง : ไม่ต้องกลัว, นี้เราจึงจะมาเป็นพุทธศาสตร์.

จึงหวังว่าลูกเด็ก ๆ ทั้งหลายเหล่านี้ ควรจะเลิกกลัวอะไรบางอย่าง
ที่กลัวอย่างมงายกันเสียบ้าง; มารู้จักกลัวที่มันมีเหตุผล ที่
จะจัดการได้ ที่จะแก้ไขได้จึงจะเป็นพุทธศาสตร์มากขึ้น.

มนุษย์ควรรู้จักถอนตัวออกมาสู่พุทธศาสตร์

นี่เป็นอันว่า เราเริ่มจะรู้จักมนุษย์, ความเป็นมนุษย์ หรือจิตใจ
ของเรา ที่ผูกพันไว้กับไสยศาสตร์อย่างแน่นแฟ้น; แล้วเราจะค่อย
ถอนตัวออกมา, ถอนตัวออกมา มาสู่พุทธศาสตร์ : หมายความว่า
เกิดมาในไสยศาสตร์, แล้วเราก็จะค่อย ๆ ถอนตัวออกจากไสยศา
ไปสู่พุทธศาสตร์ เหมือนกับยุง; พวกเราเหมือนกับยุง, เกิดใน
เป็นลูกน้ำ แล้วใครสมัคที่จะเป็นลูกน้ำอยู่ในน้ำ ไม่เป็นยุงที่บินไป
อากาศ : มันก็จะโง่มากเกินไปกรรม ถ้าลูกน้ำตัวไหนมันไม่สมัค
จะเป็นยุงบินไปในอากาศ, มันก็เป็น
ลูกน้ำอยู่ในน้ำนั่นแหละ!

ฉะนั้นเรา อย่างจมอยู่ในไสยศาสตร์ ซึ่งเป็นเหมือนน้ำที่อาศัย
 กิดที่แรกตลอดกาลเลย; เราขึ้นมาเสียจากไสยศาสตร์เรื่อย ๆ ๆ,
 แล้วก็จะกลายเป็นพุทธศาสตร์มากขึ้น จนกว่าจะเต็มตัว, เต็มตัว
 อยเปอร์เซนต์ ก็เป็นพระอรหันต์ : นั่นแหละจะพ้นจากไสยศาสตร์!
 เดียวนี้มันก็เป็นลูกน้ำ อยู่ในน้ำของไสยศาสตร์ ยังหลับอยู่ทั้งนั้นใช่ไหม?
 ความรู้, ชีวิตของเรานั้นหลับอยู่ทั้งนั้น ยังฝากไว้กับไสยศาสตร์อยู่.

ฉะนั้นก็เลยขอโอกาสพูดคำพูดประโยคหนึ่งว่า “ไสยศาสตร์เป็น
 ศาสนาจำเป็น สำหรับคนปัญญาอ่อน” : ใครปัญญาไม่อ่อน, ยกมือ!
 อ้า, ไม่มีเลย; ไสยศาสตร์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนปัญญาอ่อน, ก็เป็นอันว่า
 ยังจะต้องมีไสยศาสตร์กันไปก่อน, แล้วก็ช่วยปรับปรุง ๆ ให้เป็นไสยศาสตร์
 ง่ายขึ้น ๆ เป็นพุทธศาสตร์มากขึ้น.

เราเป็นพุทธบริษัท : จดทะเบียนเป็นพุทธบริษัทนั้นเป็นเรื่องจด
 ทะเบียน; เราเกิดมาจากบิดามารดาเป็นพุทธบริษัท ก็ต้องลงทะเบียนเป็น
 พุทธบริษัท, ก็ต้องเป็นพุทธบริษัทกันเกือบทั้งประเทศไทยแหละ : แต่มัน
 ก็ยังเป็นไม่ได้ดอก จนกว่าจะละไสยศาสตร์ได้หมด. เดียวนี้เป็นแต่
 ทะเบียนกันก่อน เป็นพุทธบริษัทกันแต่ทะเบียนกันก่อน เพราะว่ายัง
 ละไม่ได้; จนกว่าเมื่อไรละไสยศาสตร์ได้หมด ก็เป็นพุทธบริษัทเต็ม
 หนือเต็มตัว.

เดี๋ยวนี้, พุทธดีหรือไม่พุทธดี : พุทธสมาคมบางแห่งมีศาลพระภูมิตัว
 บ้อเรอเลย พุทธดีหรือไม่พุทธดี? พุทธสมาคมบางแห่งมีศาลพระภูมิอัน
 บ้อเรอ อย่าออกชื่อที่ไหนเดี๋ยวจะถูกด่า! แต่เห็นมาหลายแห่งแล้ว
 ความรู้ยังไม่พอนี้.

เรื่องศาลพระภูมินั้นเป็นเรื่องของเก่า, มรดกเก่าแก่ของ
 ไสยศาสตร์ : สิ่งที่เราเข้าใจไม่ได้, สิ่งที่เราเชื่อกันว่าเป็นเครื่องบันดาล
 อะไรได้ ก็คือศาลพระภูมิ. เมื่อหลายสิบปีมาแล้ว ศาลพระภูมิมีมาก,
 แล้วศาลพระภูมิหมดไป ๆ; เมื่อเราเป็นเด็ก ๆ ศาลพระภูมิก็น้อยมี
 ครหาวันนักแล้วแหละ : แต่เดี๋ยวนี้ไม่รู้เป็นอย่างไร ศาลพระภูมิกลับมา
 มาก, แล้วก็ใหญ่กว่าเดิมด้วย มากด้วย สวยด้วย แพงด้วย ที่บ้านใคร
 พึ่งตั้งศาลพระภูมิใหม่บ้าง? ยกมือชี้, ไม่มีก็ดี อันหนึ่งหลาย
 หน่อยบาทแล้วเดี๋ยวนี้; ฉะนั้นก็ว่า อย่างกลับมาก็ได้, ไสยศาสตร์ไม่ต้อง
 กลับมาก็ได้ ให้เป็นพุทธศาสตร์มากขึ้น ๆ.

นี่ในสภาพปัจจุบัน เรายังมีปัญหาเรื่องไสยศาสตร์ที่หมดไป
 ไม่ได้. ฉะนั้นเราจงทำให้เป็นพุทธศาสตร์ให้มากขึ้น : ถ้าเราจะแขวน
 พระเครื่อง ก็แขวนให้เป็นพุทธศาสตร์, ถ้าจะเข้าไปในโบสถ์ กราบ
 พระพุทธรูป ก็จงกราบให้เป็นพุทธศาสตร์, จะมีอะไร ๆ เกี่ยวกับ
 พระศาสนาวัดวาอารามก็ทำให้เป็นพุทธศาสตร์มากขึ้น ๆ เกิด!

อย่าประมาท, นี้อย่าตายใจ อย่าเพ้อตายใจ เพราะว่ามันยังมี
ไสยศาสตร์อยู่มาก; พยายามแก้ไขให้เป็นพุทธศาสตร์ แล้วก็จะ
ผู้ที่ได้รับประโยชน์ของพุทธศาสนา : เลิกกลัวอย่างงมงายเสีย
ความขาดกลัวอย่างงมงาย จนทำให้คนเป็นโรคประสาทนั้นก็เลิก
กันเสีย! พุทธบริษัทต้อง ไม่เป็นโรคประสาท, คนไหนกำลัง
โรคประสาท คนนั้นก็ไม่ใช่พุทธบริษัทเต็มตัว เพราะว่ามันมาจาก
ไม่มีเหตุผล มาจากความกลัวแบบไสยศาสตร์ เขาจึงเป็นโรคประสาท

ปรับปรุงไสยศาสตร์ มาเข้าหลักพุทธศาสตร์เสียก็ใช้ได้

ฉะนั้นเราจะต้องปรับปรุงแหละ ไสยศาสตร์ใช้ได้แต่คนปัญญาอ่อน
ดีสำหรับคนปัญญาอ่อน; นี้เราจะเป็นคนปัญญาอ่อนอยู่อย่างนั้นไม่
ต้องปรับปรุง เกี่ยวกับพุทธศาสตร์ เกี่ยวกับไสยศาสตร์ : ถ้าเราจะ
สิ่งศักดิ์สิทธิ์สูงสุด ก็อย่าบูชาอย่างไสยศาสตร์, เราบูชาด้วยคา
รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ หรือช่วยโลก ช่วยมนุษย์ เรารู้จัก
ขอบพระคุณ เราบูชา.

เช่นว่าจะบูชาพระพุทธรูปอย่างนี้ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อะไรก็ได้ ที่เป็น
 สิ่งศักดิ์สิทธิ์สำหรับมนุษย์จริง เราก็บูชาได้, เราก็อ้อนวอนได้ :
 อ้อนวอนว่าจะปฏิบัติตาม, อ้อนวอนพระพุทธ อ้อนวอนพระธรรม
 อ้อนวอนพระสงฆ์ได้ ไม่เป็นไสยศาสตร์ดอก ถ้าอ้อนวอนด้วยการสัญญา
 เราจะปฏิบัติตามให้ถูกต้องที่สุด : นี่ขออ้อนวอนอย่างนี้! จะปฏิบัติตาม
 พระธรรมคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้าสุดสติกำลัง, อ้อนวอน
 อย่างนี้ไม่เป็นไร ไม่ใช่ไสยศาสตร์; ถ้าอ้อนวอนเอากำไรเกินควร :
 ทำบุญบาทหนึ่งเอาวิมานหลังหนึ่ง, นี่ไม่ได้ มันยิ่งกว่าไสยศาสตร์! ฉะนั้น
 เราจะบูชา จะอ้อนวอน จะบวงสรวงอะไรก็ได้, แต่ก็ต้องทำตามแบบของ
 พุทธศาสตร์.

เราจะทำการล้างบาปก็ได้; คำว่า “ล้างบาป” นี้ก็คือไม่ทำแหวะ
 คือรู้จักบาป เกลียดบาป กลัวบาป ขจัดบาปออกไป, นี่คือล้างบาป;
 ๕๓๓
 ๕๓๔
 ๕๓๕
 ๕๓๖
 ๕๓๗
 ๕๓๘
 ๕๓๙
 ๕๔๐
 ๕๔๑
 ๕๔๒
 ๕๔๓
 ๕๔๔
 ๕๔๕
 ๕๔๖
 ๕๔๗
 ๕๔๘
 ๕๔๙
 ๕๕๐
 ๕๕๑
 ๕๕๒
 ๕๕๓
 ๕๕๔
 ๕๕๕
 ๕๕๖
 ๕๕๗
 ๕๕๘
 ๕๕๙
 ๕๖๐
 ๕๖๑
 ๕๖๒
 ๕๖๓
 ๕๖๔
 ๕๖๕
 ๕๖๖
 ๕๖๗
 ๕๖๘
 ๕๖๙
 ๕๗๐
 ๕๗๑
 ๕๗๒
 ๕๗๓
 ๕๗๔
 ๕๗๕
 ๕๗๖
 ๕๗๗
 ๕๗๘
 ๕๗๙
 ๕๘๐
 ๕๘๑
 ๕๘๒
 ๕๘๓
 ๕๘๔
 ๕๘๕
 ๕๘๖
 ๕๘๗
 ๕๘๘
 ๕๘๙
 ๕๙๐
 ๕๙๑
 ๕๙๒
 ๕๙๓
 ๕๙๔
 ๕๙๕
 ๕๙๖
 ๕๙๗
 ๕๙๘
 ๕๙๙
 ๖๐๐
 ๖๐๑
 ๖๐๒
 ๖๐๓
 ๖๐๔
 ๖๐๕
 ๖๐๖
 ๖๐๗
 ๖๐๘
 ๖๐๙
 ๖๑๐
 ๖๑๑
 ๖๑๒
 ๖๑๓
 ๖๑๔
 ๖๑๕
 ๖๑๖
 ๖๑๗
 ๖๑๘
 ๖๑๙
 ๖๒๐
 ๖๒๑
 ๖๒๒
 ๖๒๓
 ๖๒๔
 ๖๒๕
 ๖๒๖
 ๖๒๗
 ๖๒๘
 ๖๒๙
 ๖๓๐
 ๖๓๑
 ๖๓๒
 ๖๓๓
 ๖๓๔
 ๖๓๕
 ๖๓๖
 ๖๓๗
 ๖๓๘
 ๖๓๙
 ๖๔๐
 ๖๔๑
 ๖๔๒
 ๖๔๓
 ๖๔๔
 ๖๔๕
 ๖๔๖
 ๖๔๗
 ๖๔๘
 ๖๔๙
 ๖๕๐
 ๖๕๑
 ๖๕๒
 ๖๕๓
 ๖๕๔
 ๖๕๕
 ๖๕๖
 ๖๕๗
 ๖๕๘
 ๖๕๙
 ๖๖๐
 ๖๖๑
 ๖๖๒
 ๖๖๓
 ๖๖๔
 ๖๖๕
 ๖๖๖
 ๖๖๗
 ๖๖๘
 ๖๖๙
 ๖๗๐
 ๖๗๑
 ๖๗๒
 ๖๗๓
 ๖๗๔
 ๖๗๕
 ๖๗๖
 ๖๗๗
 ๖๗๘
 ๖๗๙
 ๖๘๐
 ๖๘๑
 ๖๘๒
 ๖๘๓
 ๖๘๔
 ๖๘๕
 ๖๘๖
 ๖๘๗
 ๖๘๘
 ๖๘๙
 ๖๙๐
 ๖๙๑
 ๖๙๒
 ๖๙๓
 ๖๙๔
 ๖๙๕
 ๖๙๖
 ๖๙๗
 ๖๙๘
 ๖๙๙
 ๗๐๐
 ๗๐๑
 ๗๐๒
 ๗๐๓
 ๗๐๔
 ๗๐๕
 ๗๐๖
 ๗๐๗
 ๗๐๘
 ๗๐๙
 ๗๑๐
 ๗๑๑
 ๗๑๒
 ๗๑๓
 ๗๑๔
 ๗๑๕
 ๗๑๖
 ๗๑๗
 ๗๑๘
 ๗๑๙
 ๗๒๐
 ๗๒๑
 ๗๒๒
 ๗๒๓
 ๗๒๔
 ๗๒๕
 ๗๒๖
 ๗๒๗
 ๗๒๘
 ๗๒๙
 ๗๓๐
 ๗๓๑
 ๗๓๒
 ๗๓๓
 ๗๓๔
 ๗๓๕
 ๗๓๖
 ๗๓๗
 ๗๓๘
 ๗๓๙
 ๗๔๐
 ๗๔๑
 ๗๔๒
 ๗๔๓
 ๗๔๔
 ๗๔๕
 ๗๔๖
 ๗๔๗
 ๗๔๘
 ๗๔๙
 ๗๕๐
 ๗๕๑
 ๗๕๒
 ๗๕๓
 ๗๕๔
 ๗๕๕
 ๗๕๖
 ๗๕๗
 ๗๕๘
 ๗๕๙
 ๗๖๐
 ๗๖๑
 ๗๖๒
 ๗๖๓
 ๗๖๔
 ๗๖๕
 ๗๖๖
 ๗๖๗
 ๗๖๘
 ๗๖๙
 ๗๗๐
 ๗๗๑
 ๗๗๒
 ๗๗๓
 ๗๗๔
 ๗๗๕
 ๗๗๖
 ๗๗๗
 ๗๗๘
 ๗๗๙
 ๗๘๐
 ๗๘๑
 ๗๘๒
 ๗๘๓
 ๗๘๔
 ๗๘๕
 ๗๘๖
 ๗๘๗
 ๗๘๘
 ๗๘๙
 ๗๙๐
 ๗๙๑
 ๗๙๒
 ๗๙๓
 ๗๙๔
 ๗๙๕
 ๗๙๖
 ๗๙๗
 ๗๙๘
 ๗๙๙
 ๘๐๐
 ๘๐๑
 ๘๐๒
 ๘๐๓
 ๘๐๔
 ๘๐๕
 ๘๐๖
 ๘๐๗
 ๘๐๘
 ๘๐๙
 ๘๑๐
 ๘๑๑
 ๘๑๒
 ๘๑๓
 ๘๑๔
 ๘๑๕
 ๘๑๖
 ๘๑๗
 ๘๑๘
 ๘๑๙
 ๘๒๐
 ๘๒๑
 ๘๒๒
 ๘๒๓
 ๘๒๔
 ๘๒๕
 ๘๒๖
 ๘๒๗
 ๘๒๘
 ๘๒๙
 ๘๓๐
 ๘๓๑
 ๘๓๒
 ๘๓๓
 ๘๓๔
 ๘๓๕
 ๘๓๖
 ๘๓๗
 ๘๓๘
 ๘๓๙
 ๘๔๐
 ๘๔๑
 ๘๔๒
 ๘๔๓
 ๘๔๔
 ๘๔๕
 ๘๔๖
 ๘๔๗
 ๘๔๘
 ๘๔๙
 ๘๕๐
 ๘๕๑
 ๘๕๒
 ๘๕๓
 ๘๕๔
 ๘๕๕
 ๘๕๖
 ๘๕๗
 ๘๕๘
 ๘๕๙
 ๘๖๐
 ๘๖๑
 ๘๖๒
 ๘๖๓
 ๘๖๔
 ๘๖๕
 ๘๖๖
 ๘๖๗
 ๘๖๘
 ๘๖๙
 ๘๗๐
 ๘๗๑
 ๘๗๒
 ๘๗๓
 ๘๗๔
 ๘๗๕
 ๘๗๖
 ๘๗๗
 ๘๗๘
 ๘๗๙
 ๘๘๐
 ๘๘๑
 ๘๘๒
 ๘๘๓
 ๘๘๔
 ๘๘๕
 ๘๘๖
 ๘๘๗
 ๘๘๘
 ๘๘๙
 ๘๙๐
 ๘๙๑
 ๘๙๒
 ๘๙๓
 ๘๙๔
 ๘๙๕
 ๘๙๖
 ๘๙๗
 ๘๙๘
 ๘๙๙
 ๙๐๐
 ๙๐๑
 ๙๐๒
 ๙๐๓
 ๙๐๔
 ๙๐๕
 ๙๐๖
 ๙๐๗
 ๙๐๘
 ๙๐๙
 ๙๑๐
 ๙๑๑
 ๙๑๒
 ๙๑๓
 ๙๑๔
 ๙๑๕
 ๙๑๖
 ๙๑๗
 ๙๑๘
 ๙๑๙
 ๙๒๐
 ๙๒๑
 ๙๒๒
 ๙๒๓
 ๙๒๔
 ๙๒๕
 ๙๒๖
 ๙๒๗
 ๙๒๘
 ๙๒๙
 ๙๓๐
 ๙๓๑
 ๙๓๒
 ๙๓๓
 ๙๓๔
 ๙๓๕
 ๙๓๖
 ๙๓๗
 ๙๓๘
 ๙๓๙
 ๙๔๐
 ๙๔๑
 ๙๔๒
 ๙๔๓
 ๙๔๔
 ๙๔๕
 ๙๔๖
 ๙๔๗
 ๙๔๘
 ๙๔๙
 ๙๕๐
 ๙๕๑
 ๙๕๒
 ๙๕๓
 ๙๕๔
 ๙๕๕
 ๙๕๖
 ๙๕๗
 ๙๕๘
 ๙๕๙
 ๙๖๐
 ๙๖๑
 ๙๖๒
 ๙๖๓
 ๙๖๔
 ๙๖๕
 ๙๖๖
 ๙๖๗
 ๙๖๘
 ๙๖๙
 ๙๗๐
 ๙๗๑
 ๙๗๒
 ๙๗๓
 ๙๗๔
 ๙๗๕
 ๙๗๖
 ๙๗๗
 ๙๗๘
 ๙๗๙
 ๙๘๐
 ๙๘๑
 ๙๘๒
 ๙๘๓
 ๙๘๔
 ๙๘๕
 ๙๘๖
 ๙๘๗
 ๙๘๘
 ๙๘๙
 ๙๙๐
 ๙๙๑
 ๙๙๒
 ๙๙๓
 ๙๙๔
 ๙๙๕
 ๙๙๖
 ๙๙๗
 ๙๙๘
 ๙๙๙
 ๑๐๐๐

ยิ่งกว่าเป็นการล้างบาป ตามแบบของชาวพุทธ.

ใครยังถือฤกษ์ยามยกมือ? คงจะไม่กล้า, อายเขาไม่ยกมือ. พุทธศาสนาก็มีฤกษ์ยาม เมื่อแน่ใจ ทำดีทำถูก : แน่ใจ ทำดีทำถูก นั้นแหละคือฤกษ์ดี; แล้วจงทำเถอะเมื่อแน่ใจ เมื่อมีปัญญาเพียงพอ รู้ว่านี่ดีแล้ว นี่ถูกแล้ว ทำเถอะ : อย่ามัวชั่วโมง นับนาที่นับดวงดาว นับอะไรอยู่เลย, ฤกษ์อย่างนั้นมันชัไม่ได้. เรามีฤกษ์ของพระพุทธเจ้า คือจิตมีปัญญารู้แน่ ว่าถูกต้องแน่, นี่ดีแน่, นี่ถูกต้องที่สุดแล้ว, แล้วก็ทำให้ถูกให้ตรงเวลาที่ควรจะทำ.

ในพุทธศาสนานี้ก็มีฤกษ์ดียามดี มีอะไรดีเหมือนกัน ตามแนวของพุทธศาสตร์ : คือมีสัมมาทิฏฐิถึงที่สุด มีปัญญาถึงที่สุด อะไรพร้อมถึงที่สุด, แล้วก็ทำ แล้วก็ได้ผลดีร้อยเปอร์เซ็นต์; ไม่ได้คำนวณดวงดาว ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์, แบบนั้นมันไม่ใช่พุทธศาสตร์ : มันเป็นไสยศาสตร์ที่กำลังเหลืออยู่, ไม่มีในพุทธศาสตร์ ไม่มีในของพุทธบริษัท.

ที่ว่าเราจะใช้อำนาจพุทธศาสตร์รักษาโรคภัยไข้เจ็บ ทำได้เหมือนกัน : แต่ไม่ใช่ไสยศาสตร์, ไสยศาสตร์เขามีไสยศาสตร์รักษาโรคภัยไข้เจ็บ; เราก็มีวิธีของชาวพุทธที่จะรักษาโรคภัยไข้เจ็บ : คือเราจะต้องรู้จักพระคุณของพระพุทธเจ้าให้

ที่สุด, รู้จักพระคุณของพระธรรมให้ถึงที่สุด, รู้จักพระคุณของพระสงฆ์ให้ถึงที่สุด, แล้วปิติ ปราโมทย์ ปีสัสทธิ สมาธิ อะไรก็เกิดขึ้น, แล้วมันก็จะรับโรคภัยไข้เจ็บได้ตามส่วน.

เดี๋ยวนี้เราจะรู้จักพระธรรมถึงที่สุดไม่ได้ เพราะเรายังเป็นคนธรรมดา; แต่ถ้าเราเป็นผู้บรรลุธรรมะแล้ว รู้จักธรรมะดีแล้ว, พอถึงพระคุณของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราก็อธิษฐานมาก มาก โรคภัยไข้เจ็บหายไปหมด. นี่เราเชื่อในพระบาลี ที่ว่า พระอรหันต์องค์ใดองค์หนึ่งไม่สบาย พระพุทธเจ้าท่านก็ตรัสสั่งให้พระอรหันต์หรือภิกษุอีกองค์หนึ่ง ไปแสดงโพชฌงค์ ๗ ประการให้ฟัง : คือไปแสดงธิดับทุกข์ ที่แท้จริง อย่างยิ่งให้ฟัง; นี่พระ, องค์ที่เจ็บนั้นก็พอใจในธิดับทุกข์นั้น, ความพอใจมีอำนาจสูงจนระงับความเจ็บปวดให้หายไป. นี่เขาเรียกว่าพิธีสวดโพชฌงค์ให้คนเจ็บฟัง แล้วคนเจ็บนั้นก็หาย.

อย่างนี้ไม่ใช่ไสยศาสตร์; แต่เป็นวิทยาศาสตร์เพราะเขาสร้างความรู้สึกสูงสุดในจิตใจขึ้นมา ไล่โรคภัยไข้เจ็บไป. แต่มันทำไม่ได้สำหรับคนธรรมดา, ทำยาก จะได้ก็เพียงความเชื่อ : ถ้าเชื่อจริง โรคภัยไข้เจ็บมันก็บรรเทา; และจะให้หายจริงเหมือนที่ว่าพระอรหันต์ท่านรู้เรื่องพรหมจรรย์ รู้เรื่องประพาสธิดับทุกข์ได้จริง แล้วก็ไล่โรคให้หายไปนี้ก็ได้ : ถ้าเราไม่อยู่ในระดับนั้น เราได้แต่เชื่อ ว่ามันคงจะเป็น

อย่างนั้น, แล้วก็หายได้บ้าง. แต่ถึงอย่างนั้นก็ต้องเรียกว่า หายไป
ด้วยอำนาจของสติปัญญาของความรู้หรืออำนาจของจิตที่
สัมมาทิฏฐิ; จิตมีสัมมาทิฏฐิมากขึ้น ก็ไล่โรคภัยไข้เจ็บออกไปได้.

ฉะนั้น พิธีรีตองบางอย่างนั้น มีทั้งไสยศาสตร์และ
พุทธศาสตร์; ถ้าเป็นพุทธศาสตร์จะเรียกว่าเป็นพิธีที่มาจาก
วิธี : ถ้าเป็นไสยศาสตร์ เราเรียกว่าพิธีรีตอง เพราะมันต้องเอา
ตองมาทำอะไรกันรกรุงรังไปหมด - พิธีรีตอง, ฉะนั้นยกไว้
ไสยศาสตร์; แต่ถ้าพุทธศาสตร์ไม่ต้องมีพิธีรีตอง ไม่ต้องมีใบตอง
ก็ได้, เพราะทำด้วยจิตใจแจ่มแจ้งลึกซึ้ง สงบเย็น, แล้วก็แก้ไขกัน
ภายใน : สัมมาทิฏฐิเข้าไปแก้ไขมิจฉาทิฏฐิในภายในเปลี่ยนสม
ของจิตใจเสียใหม่, เปลี่ยนนสภาพสังขารร่างกายเสียใหม่ มี
หายโรคได้.

พ่ายพุทธศาสตร์แก้ปัญหาด้วยเหตุผล

ฉะนั้นอย่างกล่าว, ในพ่ายพุทธศาสตร์เราก็มีวิธี : ใช้คำวิธี-ที่จะแก้ปัญหาทุก ๆ อย่างทุก ๆ ประการได้ ตามที่พ่ายไสยศาสตร์เขากระทำกัน. เขากระทำด้วยความมุ่งหมายอย่างไร, เราก็มีวิธีอย่างของเรา ที่จะทำให้ได้ผลตามที่ต้องการได้เหมือนกัน.

ฉะนั้นเราจะบูชา จะอ่อนวอน จะล้างบาป หรือว่า จะรักษาโรค หรือจะทำอะไรก็ตามเถอะให้ได้ผล ด้วยอำนาจของพระรัตนตรัย ด้วยอำนาจของปัญญา ด้วยอำนาจของพุทธศาสตร์ได้; เอะไรๆ ที่เป็นเรื้องรังของไสยศาสตร์เหลือเชื่ออยู่ รีบสลัดทิ้งไปเสีย สลัดทิ้งไปเสีย, จึงจกหักเลิกสะดุ้งกันทีนะ. ยังเคยเห็นคนเป็นอันมากพอจะออกไปไหน จะทำอะไร เสี่ยงจึงจกร้องจ้อกๆ เขาก็หยุดเลย เขาว่าจึงจกหัก; อย่างนี้ไม่ต้องมีในพวกเรา, ถ้าจะหักก็ต้องคนมีปัญญาหัก.

ถ้าเหย้าขึ้นมาบนเรือนไม่ต้องกลัว; บางคนต้องไปเอาพระสวดมนต์ เพราะกลัวเหย้าขึ้นมาบนเรือน : เพราะเหย้าไม่รู้อะไร, มันไปทีไหนก็ได้. บางคน : จับแกงเสียดีกว่ากระมัง! ถ้าว่ามันจะมากก็

ไสยศาสตร์ มันก็ควรจะเอามาแกงเสีย หรือว่าอะไรก็ตามเถอะ; ได้ยินได้เห็นบางคน : ผีมันมาจับที่หลังคา, นี่ แหม เตือดร้อน เป็นการใหญ่ เห็นเป็นโชคร้าย เห็นเป็นอะไรร้าย, เราควรจะถือว่า ไอ้มันโชคดี ได้กินน้ำผึ้งโดยไม่ต้องเสียสตางค์ไม่ดีกว่าหรือ?

นี่ไสยศาสตร์กับพุทธศาสตร์ควรจะปรับปรุกันได้; เมื่อคนอื่นเขามีความกลัว : เราไม่กลัว; คนอื่นเขามีความทุกข์ : เราไม่ทุกข์; เมื่อคนอื่นเขามีปัญหา มีเรื่องยุ่งยากลำบาก : เราไม่มี, อย่างนี้เรียกว่าเป็นพุทธบริษัทแล้วก็มีพุทธศาสตร์. เออละ, นี่ก็เรียกว่า พุทธศาสตร์เกิดขึ้นจากปัญญา, ไสยศาสตร์เกิดขึ้นจากความเชื่อ.

นี่สรุปความแล้ว, พุทธมาแต่ต้นนี้ ไสยศาสตร์ก็มาจากความเชื่อ พุทธศาสตร์ก็มาจากปัญญา; เพราะฉะนั้นเป็นอันเดียวกันไม่ได้! ถ้าพูดถึงถึงศักดิ์สิทธิ์ใครจะเลือกเอาอย่างไร : ศักดิ์สิทธิ์ด้วยความเชื่อ, กับศักดิ์สิทธิ์ด้วยปัญญานี้ เราจะเอาอย่างไร?

เราไม่มีเสียเปรียบกันดอก, เราจะมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ : ศักดิ์สิทธิ์ของปัญญา หรือกฎของธรรมชาติเป็นหลัก, ฉะนั้นเราไม่ต้องอ่อนวอนอย่างขอทาน; เราไม่ต้องอ่อนวอนว่าพระพุทธ พระธรรม

พระสงฆ์ จงมาช่วยดอก : เราทำให้ดีให้ถูก ให้นำช่วย, แล้วพระพุท
พระธรรม พระสงฆ์ช่วยทันที! ไม่ต้องอ้อนวอนว่าพระพุทธ พระธ
พระสงฆ์ จงมาช่วย : อย่างนั้นยังไม่ไหวดอก, มันยังเป็นไสยศา
อยู่; หรือจะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ชนิดไหนก็ตาม ถ้ามีความศักดิ์สิทธิ์ หรือ
ผู้อื่นได้แล้ว ก็ไม่ต้องอ้อนวอนดอก, เราทำให้ถูกวิธีที่เขาจะช่วย
เขาช่วยเอง. ถ้าต้องอ้อนวอนแล้วก็เหมือนกับว่าไปให้สิน
มันไม่ใช่เรื่องที่ถูกต้อง.

ปฏิบัติตนตามวิธีพุทธศาสตร์ แล้วดับทุกข์ได้

ฉะนั้น ขอให้ทุกคนทำตนให้เหมาะสม ตามวิธีทางพุทธศา
ที่จะให้พระพุทธช่วย พระธรรมช่วย พระสงฆ์ช่วย สิ่งศักดิ์สิ
ทั้งหลายช่วย เพราะว่าเราทำกฎกฏของธรรมชาติ ในทางที่จะ
ทุกข์เสียได้ โดยประการทั้งปวง; ทำตนให้ถูกต้องตามระเบียบ
ของพุทธศาสตร์แล้วสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจะมาระดมกัน
โดยที่ไม่ต้องไปจ้าง!!

เดี๋ยวนี้อะไรนิดหนึ่งก็ต้องอ้อนวอน โอ, ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์
ทั้งหลายมาช่วยกูที, อย่างนี้มันไม่มีอะไรดี; มันไม่มีอะไรดีนี่, อะไรจะ
มาช่วย? ถ้าเราทำอะไรให้ถูกต้องให้ดีเถอะ สิ่งที่มาช่วยก็มาเอง
มาพร้อมกันหมดเลย, นี่จึงจะเป็นพุทธศาสนาจริง.

ฉะนั้นพุทธศาสนาไม่ต้องอ้อนวอนให้ใครมาช่วย! เราทำตัว
ที่เหมาะสมสำหรับสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วย, แล้วสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็ระดมกัน
มาช่วย; อย่างกลัว, ลูกเด็ก ๆ ไม่ต้องมีอะไรกลัว เหมือนที่เคยกลัวมา
แต่ก่อน, เดี่ยวจะเป็นโรคประสาท : ที่นี้จะไม่ใช่ไสยศาสตร์, จะเป็น
โรคประสาท มันจะแรงกว่าไสยศาสตร์ไปเสียอีก. ฉะนั้นถ้าใครเป็น
โรคประสาท แล้วต้องละลายเพื่อนให้มาก ๆ : ไม่ใช่พุทธบริษัทนะ!
ไม่รู้เสีย หรือป้องกันเสีย : อย่าให้ตกเป็นเหยื่อของโรคประสาท, ไม่
ลองไปหาหมอที่สราญรมย์; ผลของพุทธศาสนาจะต้องเป็นอย่างนี้.

พุทธบริษัทไม่มีความจำเป็นที่จะต้องถือไสยศาสตร์; ถ้ายังไป
พึ่งพาไสยศาสตร์อยู่ ก็คือความเป็นพุทธบริษัทยังไม่สมบูรณ์. ถ้ามี
ความเป็นพุทธบริษัทสมบูรณ์ ไม่ต้องพึ่งไสยศาสตร์เลย! เดี่ยวนี้
ก็ยังทำไม่ได้ ยังต้องอาศัยอยู่บ้าง, ก็ต้องรีบทำ ให้มันดีขึ้น ๆ จน
ไม่ต้องอาศัย.

เดี๋ยวนี้ถ้ายังมีสิ่งที่เรากลัว เราเข้าใจไม่ได้ เรากียังกลัว, ความคิดแบบไสยศาสตร์; เราก้ไปศึกษาให้รู้เสียว่าสิ่งนั้นคืออะไร? ความทุกข์คืออะไร? ที่เรียกกันว่าโชคร้ายนั้นคืออะไร? ที่มันก็เป็นเรื่องเด็ก ๆ ทั้งนั้นแหละ เรื่องโชคดีโชคร้าย, เรื่องผีลเทวดา อะไรก็ตามนี้, มันเป็นเรื่องที่เมื่อไม่รู้แล้วก็มีปัญหา; ถ้ารู้แล้วมันก็คือธรรมชาติธรรมดา, เราปฏิบัติให้ถูกต้องแล้วก็ไม่มีอะไร

ถ้าถึงคราวที่จะต้องตาย มันก็ตายแหละ, มันช่วยไม่ได้ แต่ถ้ามันมีเหตุปัจจัยที่จะต้องตาย มันก็ตายแหละ; ถ้าไม่ตาย มันไม่มีเหตุปัจจัย มันก็ไม่ตาย, ฉะนั้นเราอย่าไปกลัวว่ามันจะต้องตายไปประโยชน์; ถ้าว่าไม่ต้องตาย, เราก้จะต้องคิดว่า : มันเป็น “อย่างตัวเอง” บ้าง, อย่าไปดีใจ อย่าไปโลดอะไรให้มันเหนื่อย. อย่าดีใจ อย่าเสียใจ, ดีใจจนโลดเต้นนั้นเรียกว่าคนไม่รู้อะไร; คนที่เรารู้อะไร, เขาไม่มีดีใจอะไรจนโลดเต้น เพราะว่า “มันอย่างนั้นเอง.”

นี่ถ้าว่ามันสูญเสีย, มันไม่ได้ ก็อย่าไปเศร้าสร้อย อย่าไปกลัว อย่าไปกระโดดน้ำตาย : มันเป็นอย่างนั้นเอง! ถ้าเราสอบไล่ได้ ก็เป็นอย่างนั้นเอง, เพราะว่าเราเรียนดี เรียนจริง; ถ้าเราสอบไล่ไม่ได้มันก็อย่างนั้นเอง : เพราะว่าเราเรียนไม่พอ! มันมีเหตุปัจจัยอะไรมาแทรกแซงเราก้ไม่ต้องเสียใจ, เราก้ตั้งหน้าตั้งตาเรียนไป

หัมน์พอ : อย่างนี้เขาเรียกว่า เป็นคนคงที่. คงที่-ความหมายแบบ
พระอรหันต์ แปลว่า คงที่, ตายตัว : ไม่มีอะไรทำให้ดีใจ, ไม่มี
อะไรทำให้เสียใจ, ไม่มีอะไรทำให้กลัวได้, ไม่มีอะไรมาทำให้
หลงได้; เขาเป็นคนคงที่, นั่นแหละจุดมุ่งหมายของพุทธศาสตร์!

จะเป็นคนคงที่ : ไม่มีความทุกข์ ไม่มีความหวั่นไหว, ก็
ไม่มีอะไรมากระตุ้นให้ลุกขึ้นกระโดดโลดเต้น-ไม่มี! แต่แล้วก็ไม่มี
อะไรจะมาขู่ให้กลัว ให้นั่งร้องไห้อยู่, มันก็ไม่มีเหมือนกัน; เราอยู่กัน
อย่างสบายๆ เป็นคนคงที่ มีปัญญาถูกต้องในสิ่งทั้งปวงตามที่เป็น
จริง : ระบบนี้เราเรียกว่า ระบบพุทธศาสตร์, อยู่เหนือปัญหา
ทั้งปวง อยู่เหนือความทุกข์ทั้งปวง!

ฉะนั้น ดีแล้ว อุตสาหกรรมศึกษาระรณะกัน มาถึงที่นี้ก็ขอให้ได้รับ
ความรู้ธรรมะนั้น ชนิดที่เป็นพุทธศาสตร์ยิ่งๆ ขึ้นไป; แล้วจะมี
ประโยชน์แก่ความเป็นอยู่ของเรายิ่งๆ ขึ้นไป, ยิ่งๆ ขึ้นไป จนเราจะ
เป็นผู้ที่ไม่มีความทุกข์เลย. ชีวิตที่ไม่มีความทุกข์เลยนั้นแหละ
คือความเป็นพุทธบริษัท.

เอาละ, การบรรยายนี้ก็สมควรแก่เวลาแล้ว. พูดเป็นเรื่อง
สุดท้ายของการบรรยายชุดนี้ เรื่องความเข้าใจผิดที่เข้าใจผิด
กันอยู่ ระหว่างพุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์.

● พุทธศาสตร์
กับไสยศาสตร์

ขอให้นำไปศึกษาให้เข้าใจ ไปใช้ให้สำเร็จประโยชน์
พุทธศาสตร์, มีพุทธศาสตร์, เป็นพุทธบริษัทยิ่งๆ ขึ้นไป ทุก
ราตรีกาล เทอญ.

